ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШКАДАИ ДАВЛАТИИ ЗАБОНҲОИ ТОҶИКИСТОН
БА НОМИ СОТИМ УЛУҒЗОДА

«Мувофиқа шуд»
Ректори Донишкадаи
давлатии забонҳои Тоҷикистон ба
номи Сотим Улуғзода
_____Гулназарзода Ж.Б.
«_____»_____ с. 2022

«Тасдиқ карда шуд»
Вазири маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон
_____Саидзода Р.Ҳ.
«_____»_____с. 2022

БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ
АЗ РӮИ САМТ (ИХТИСОС)

Самт:	21 – Илмҳои гуманитарӣ
Гурӯҳи ихтисосҳо:	21 06 – Илмҳои забоншиносӣ
Ихтисос:	1-21 06 01-02 забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума)
Тахассус:	Лингвист. Тарҷумон (забони русӣ)
Дараҷаи академӣ:	Бакалавр
Муҳлати таҳсил:	4 сол

Душанбе – 2022

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШКАДАИ ДАВЛАТИИ ЗАБОНҲОИ ТОҶИКИСТОН

БА НОМИ СОТИМ УЛУҒЗОДА

«Баррасӣ шуд»
Дар Шӯрои олимони ДДЗТ ба номи Сотим Улуғзода, қарори №_____
аз «_____»_____с. 2022
Раиси Шӯро_____
Гулназарзода Ж.Б.

«Ташхис карда шуд»
Директори Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
_____ Р. Мирзозода
аз «_____» _____ с. 2022

БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ
АЗ РӮИ САМТ (ИХТИСОС)

Самт:	21 – Илмҳои гуманитарӣ
Гурӯҳи ихтисосҳо:	21 06 – Илмҳои забоншиносӣ
Ихтисос:	1-21 06 01-02 забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума)
Тахассус:	Лингвист. Тарҷумон (забони русӣ)
Дараҷаи академӣ:	Бакалавр
Муҳлати таҳсил:	4 сол

Душанбе – 2022

МУНДАРИҶА

Феҳристи ихтисораҳо.....4

1. Муқаррароти умумии барномаи таҳсилотӣ.....5
2. Ҳуҷҷатҳои танзимкунандаи мундариҷа ва раванди татбиқи барномаи таҳсилотӣ.....7
3. Ҳадди ақали ҳатмии мазмун ва мундариҷаи барномаҳои таҳсилотӣ.....8
4. Муҳлати азхудкунии барномаи таҳсилотӣ.....14
5. Шароитҳои амалигардонии барномаи таҳсилотӣ.....15
6. Мундариҷаи маҷмӯи ҳуҷҷатҳои барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисос.....21
7. Қойдаҳои қабул тибқи барномаи таҳсилотӣ.....24
8. Аттестатсияи хатм аз рӯи ихтисос.....24
9. Низоми дохилии таъмини сифат тибқи барномаи таҳсилотӣ.....25
10. Идоракунии тағйирот.....27
Замима: Фишурдаи барномаҳои кории фанҳои таълимӣ.....28

ФЕҲРИСТИ ИХТИСОРАҲО

ВМИ ҶТ – Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
СДТОК – Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дарҶумҳурии Тоҷикистон
МТОК – Муассисаи таҳсилоти олии касбӣ
БТ – Барномаи таҳсилотӣ
ННТ – Нақшаи намунавии таълим
НКТ – Нақшаи кории таълим
ШТМ – Шӯрои таълимию методӣ
БТФ – Барномаи таълимии фан
БКФ – Барномаи кории фан (силлабус)
ФФИ – Фанҳои интихобӣ
ФҲ – Фанҳои ҳатмӣ
ФЗ – Фанҳои заминавӣ
ФУК – Фанҳои умумикасбӣ
ФТ – Фанҳои тахассусӣ
ҲПО – Ҳайати профессорону омӯзгорон
КИТ – Корҳои илмӣ-тадқиқотӣ
КМД – Кори мустақилонаи донишҷӯ
КМРО – Кори мустақилона бо роҳбарии омӯзгор
НҶ – Назорати ҷорӣ
НН – Назорати ниҳоӣ
GPA (Grade Point Average) – Холи миёнаи умумӣ
ДДЗТ – Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода
ММТ – Маркази миллии тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. ТАВСИФИ УМУМИИ ИХТИСОС

1.1. Маълумот дар бораи ихтисос

Ном, рамз ва гурӯҳи ихтисоси 1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ) ба таснифоти давлатии равия ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №349 аз 30-июни соли 2007 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад.

Барномаи бакалавриат аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ) тибқи Шаҳодатномаи АИ №0000894, аз 12.03. 2019 аз ҷониби Хадамоти давлатии назорат дар соҳаи маориф (ҳозира Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон) аккредитатсия шудааст.

Барномаи таҳсилотии мазкур аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ) моҳи марти соли 2022 таҳия шуда, аз 1 сентябри соли 2022 мавриди татбиқ қарор дода мешавад.

1.2.Тахассуси хатмкунанда

Баъди аз худ намудани барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ) дар шакли таҳсили рӯзона баъд аз хатм ба хатмкунанда касбият ва дараҷаи зерин дода мешавад:

- мутахассис оид ба забоншинос, тарҷумони забони русӣ;
- дараҷаи академикии бакалавр аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ).

1.3.Тавсифи умумии тахассуси хатмкунанда

Хатмкунандае, ки мутахассиси соҳаи забоншинос, тарҷумони забони русӣ гардидааст, бояд:

- дорои сатҳи баланди инкишофи тафаккури назариявӣ буда, қобилияти бо ҳам алоқаманд кардани фанҳои омӯхташударо бо далелҳо ва падидаҳои воқеии фаъолияти касбӣ дошта бошад ва истеъдоди истифодаи эҷодкоронаи муқаррароти назариявиро барои ҳалли масъалаҳои амалии касбӣ доро бошад;
- низоми ғояҳоро дар бораи системаи забон ҳамчун форматсияи ҷудонашавандаи таърихан ташаккулёфта, табиати иҷтимоии забон, нақши забон дар ҳаёти ҷомеа донад;
- низоми забони ҳадаф ва талаботи фаъолияти онро дар робита бо соҳаҳои мухталифи гуфтугӯ, фаҳмидани хусусиятҳои муошират байнишахсӣ ва оммавӣ, таъсири нутқ дарк намояд;
- усулҳои муосири банақшагирӣ ва ташкили тадқиқоти илмиро донад;

- чораҳои масъулияти иҷтимоӣ ва касбӣ дар соҳаи ҳифзи муҳити зист; қоидаҳо ва меъёрҳои ҳифзи меҳнат, чораҳои бехатариро амалӣ карда тавонад.
- қобилияти ба низом даровардан ва ҷамъбаст кардани маълумот, омода кардани шаҳодатномаҳо, ҳисоботҳо дар бораи фаъолияти касбӣ, истифодаи технологияҳои иттилоотӣ барои ҳалли масъалаҳои забониро доро бошад;
- малакаи мустақилона азхуд кардани донишҳои навро бо истифода аз технологияҳои муосири таълимӣ, усулҳои фаъол ва интерактивии таълим дошта бошад;
- усулҳои ҷустуҷӯ ва истифодаи далелҳои касбӣ ҳангоми таҳлили ҳолатҳои стандартӣ дар соҳаи фаъолияти ояндаро тавонад;
- иттилооти илмӣ-техникӣ, таҷрибаи ватанӣ ва хориҷиро дар самти технологияҳои нави иттилоотӣ донад;
- пиромуни тайёр ва таҳияи нармафзори таълими компютерии забонҳо тадқиқоти назариявӣ ва амалӣ гузаронида тавонад;
- самтҳои таҳқиқотро таҳлил намуда, талаботро барои омода сохтани асбобҳо ва системаҳои нармафзор таъмин намояд;
- дар соҳаи забоншиносии илмҳои гуманитарӣ ва ҷамъиятӣ дар барномасозии технологияҳои нав таҳқиқот ва рушд анҷом диҳад;
- қобилияти истифодаи асбобҳои нармафзор, системаҳо ва шабакаҳои компютериро дошта бошад;
- дар соҳаи забоншиносии назариявӣ ва амалӣ, банақшагирӣ ва илова кардани объектҳои технологияи лингвистӣ, ташхиси забон, ташкили фаъолияти пурсамар бо истифодаи технологияҳои нави иттилоотӣ тадқиқти илмӣ гузаронида тавонад.

1.4.Талабот оид ба дараҷаи хатмкунанда

Хатмкунандае, ки барномаи зинаи бакалавриатро аз худ кардааст, дар мутобиқат бо намуди фаъолиятҳои касбӣ, ки барномаи таҳсилотии мазкур ба он равона гардидааст, бояд бо натиҷаҳои таълим, ки дар банди 3.9-и ҳуҷҷати мазкур нишон дода шудааст, мутобиқат намояд.

1.5.Доираи фаъолияти хатмкунанда

Доираи фаъолияти мутахассиси хатмкунанда аз рӯи ихтисос дар самти 21 06 “Илмҳои забоншиносӣ” инҳоянд:

- ҷанбаҳои ҳама сатҳҳо ва доираҳои сохтории лингвистӣ (фонетика, морфология, луғат, синтаксис, семантика, дискурс);

- манбаъҳои электроникаи забон (корпоратсияҳои забон, луғатҳои электронӣ ва пойгоҳҳои иттилоотии электронӣ);

- технологияҳои лингвистӣ дар системаҳои иттилоотии электронӣ - дар ҳолатҳои мухталиф истифода мешаванд (системаҳои ҷустуҷӯӣ,

системаҳои тарҷумаи мошинҳо, системаҳои идоракунӣ, системаҳои ташхисӣ, веб-онтологияҳо).

Хатмкунандаи дараҷаи бакалавр аз рӯи ихтисосҳои омодашуда дар самти 21 06 "Илмҳои забоншиносӣ" барои ҳалли масъалаҳои зерин омодааст:

- таҳқиқоти илмӣ;
- таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ;
- лоиҳа;
- ташхисӣ ва таҳлилӣ;
-ташкилӣ ва идоракунӣ.
-барномарезии компютерии технологияҳои нави иттилоотӣ;
- арзёбии вариантҳои гуногуни таълими технологияҳои нави иттилоотӣ.

Бояд ҳамчун мутахассисиси касбии зерин омода шавад:

- таълими компютерии забонҳо.

Илмӣ- тадқиқотӣ:

- омӯхтани маводҳои муосири илмӣ дар соҳаи забоншиносии назариявӣ, амалӣ ва компютерӣ;
- тавсиф ва таҳлили падидаҳои сатҳи гуногун бо истифода аз усулҳои намоёни амалӣ;
- иштирок дар кори гурӯҳҳои илмӣ, ки оид ба масъалаҳои васеи забоншиносӣ таҳқиқот мебаранд;
- банақшагирӣ ва гузаронидани таҷрибаҳои лингвистӣ;
- иштирок дар ҷамъбасти натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ.

таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ, нақшавӣ:

- иштирок дар таҳияи манбаъҳои забонҳои электронӣ (корпоратсияҳои матнҳо, луғатҳои электронӣ, намудҳои гуногуни онтология, заминаи иттилооти фонетикӣ ва ғ.);
- иштирок дар омодасозии дастгирии забон барои системаҳои иттилоотӣ ва зеҳнии истифодаи гуногун, ки маънои ба таври худкор такмил ёфтани матнҳои хаттӣ ва шифоҳии забони табииро доранд;
- таҳияи лоиҳаҳои системаҳои автоматизатсия барои таҳқиқоти илмӣ дар соҳаи забоншиносӣ.

-ташхисӣ-таҳлилӣ:

- гузаронидани ташхиси забон бо мақсади амалӣ ва истеҳсолӣ;
- иштирок дар ҳамоҳангсозии маҳсулоти таблиғотӣ ва васоити ахбори омма.

- ташкилӣ ва идоракунӣ

- омодагии техникии коргузорӣ (пешниҳоди лоиҳа, брифингҳо, нақшаҳо, супоришҳои техникӣ, ҷадвали корӣ, дархостҳо барои мавод ва таҷҳизот), инчунин, ҳисоботи мунтазам дар варақаҳои тасдиқшуда.

1.6.Имкониятҳои идомаи таҳсили хатмкунанда

Мутахассиси соҳаи таълими компютерии забонҳо, ки барномаи таълимии таҳсилоти олии касбиро аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ). азхуд кардааст, барои идомаи таҳсил дар зинаи магистратура омода аст.

2. ҲУҶҶАТҲОИ ТАНЗИМКУНАНДАИ МУНДАРИҶА ВА РАВАНДИ ТАТБИҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ).

2.1. Барномаи таълимӣ дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқии зерин таҳия шудааст ва таҳияи минбаъдаи барномаҳои он бояд ба талаботи ҳуҷҷатҳои зерин мувофиқат кунад:

• Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи маориф”, аз 22 июли соли 2013, No1004 (бо ислоҳи охирин аз 17 майи соли 2018, No1527);

• Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи таълими калонсолон”, аз 24 феврали соли 2017, No1394;

• Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва баъдидипломӣ», аз 19.05.2009, №531;

• Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2030, аз 09.09.2020, №526;

• Консепсияи миллии таҳсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 03.03.2006, № 94 тасдиқ шудааст;

• Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 феврали соли 2017, No94;

• Таснифоти давлатии самтҳо ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 30 июни соли 2007, № 349;

• Низомнома дар бораи низоми кредитии таҳсил дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 30.12.2016, №19/24:

• Дастур оид ба таҳия ва таҷдиди назар намудани барномаҳои таълимии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

• Нақшаи стратегии рушди Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С.Улуғзода барои солҳои 2020-2025.

2.2. Талабот ба ҳадди ақали ҳатмии мундариҷаи барномаи таълимӣ, шароити татбиқи он ва мӯҳлати таҳияи онро Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

2.3. Маҷмӯи ҳуҷҷатҳо барои барномаи таълимии таҳсилоти олии касбӣ барномаи таълимӣ аз рӯи ихтисос, барномаи таълими корӣ, барномаҳо аз рӯи таҷрибаомӯзӣ, нақшаҳои таълимӣ ва барномаҳои таълимӣ аз рӯи фанро дар бар мегирад. Талаботи ҳадди аққал барои мундариҷаи маҷмӯи ҳуҷҷатҳои дар боло зикршуда дар банди 6-и ин санад инъикос ёфтааст.

2.4. Қисми таркибии барномаи таълимӣ “Фишурдаи барномаҳои кории фанҳои таълимӣ” мебошад (нигаред ба замимаҳо). Талаботи ҳадди

аққал барои замимаҳои барномаи таҳсилотӣ дар банди 6-и ин санад дарҷ гардидааст.

2.5.Барномаи таълимӣ бояд омӯхтани ҳатмии бахш ва модулҳои дар ҷадвали 2-и ин ҳуҷҷат дарҷёфтаро пешбинӣ намояд.

2.6. Бахшҳо ва модулҳои барномаи таҳсилотӣ аз фанҳои ҳатмии компоненти давлатӣ ва донишкадавӣ, фанҳои интихобӣ, машғулиятҳои факултативӣ, таҷрибаомӯзиҳо ва аттестатсияи ниҳоӣ иборат мебошад.

2.7. Номгӯи бахш, модулҳо ва фанҳои компоненти давлатии барномаи таҳсилотӣ ба талаботи ҳуҷҷати "Консепсияи таҳияи барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ ва васоити таълимӣ барои фанҳои компоненти давлатӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ" ҷавобгӯ мебошанд.

3.ҲАДДИ АҚАЛЛИ ҲАТМИИ МАЗМУН ВА МУНДАРИҶАИ БАРНОМАҲОИ ТАҲСИЛОТӢ

1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ).

1	НОМГӮИ БАРНОМА	1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ).
2	РАМЗИ ТАЪЛИМӢ	1-21 06 01 -02
3	ДАРАҶАИ АКАДЕМӢ	Бакалавр
4	ШАКЛИ ТАҲСИЛ	Рӯзона
5	МУҲЛАТИ МЕЪЁРИИ ТАҲСИЛ	4 сол
6	МИҚДОРИ КРЕДИТҲО	240 кредит (60 кредит дар як сол)
7	ҲАДАФИ УМУМӢ	➢ **Ҳадафи барнома** ташаккул додани мутахассисони салоҳиятдор барои таҳқиқоти илмӣ дар соҳаи забоншиносии назариявӣ ва амалӣ, банақшагирӣ ва илова кардани объектҳои технологияи лингвистӣ, ташхиси забон, ташкили фаъолияти пурсамар бо истифодаи технологияҳои нави иттилоотӣ мебошад. **Вазифаҳои омӯзиш** ➢ гузаронидани тадқиқоти назариявӣ ва амалӣ оид ба тайёр ва таҳияи нармафзори технологияҳои иттилоотӣ; ➢ донистани системаи ғояҳо дар бораи системаи забон ҳамчун форматсияи ҷудонашавандаи таърихан ташаккулёфта, табиати иҷтимоии забон,

		нақши забон дар ҳаёти ҷомеа; ➢ донистани системаи забони ҳадаф ва принсипҳои фаъолияти он дар робита бо соҳаҳои мухталифи гуфтугӯ, фаҳмидани хусусиятҳои муошрати байнишахсӣ ва оммавӣ, таъсири нутқ; ➢ малакаҳои мустақилона азхуд кардани донишҳои нав бо истифода аз технологияҳои муосири таълимӣ, усулҳои фаъол ва интерактивии таълим; ➢ донистани иттилооти илмӣ-техникӣ, таҷрибаи ватанӣ ва хориҷӣ дар самти технологияҳои нави иттилоотӣ; ➢ таҳлили самтҳои таҳқиқот ва пешниҳоди талабот барои омодасозии технологияҳои нави иттилоотӣ; ➢ қобилияти истифодаи асбобҳои нармафзор, системаҳо ва шабакаҳои компютерӣ; ➢ гузаронидани тадқиқоти илмӣ дар соҳаи забоншиносии назариявӣ ва амалӣ, банақшагирӣ ва илова кардани объектҳои технологияи лингвистӣ, ташхиси забон, ташкили фаъолияти пурсамар бо истифодаи технологияҳои нави иттилоотӣ.
8	ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ	Барномаи таҳсилотии мазкур аз бахшу модулҳои зерин иборат аст: **Бахши 1. Фанҳои заминавӣ (45 кредит)** Модули иҷтимоӣ ва гуманитарӣ - 22 кредит; Модули забонҳо - 12 кредит; Модули иқтисодии табиӣ ва технологияҳои иттилоотӣ - 11 кредит. **Бахши 2. Фанҳои тахассусӣ (111 кредит)** Модули фанҳои умумикасбӣ - 38 кредит; Модули фанҳои тахассусӣ - 73 кредит. **Бахши 3. Фанҳои интихобӣ (60 кредит)** Бахши модули фанни ихтиёрӣ 1 - 6 кредит; Бахши модули фанни ихтиёрӣ 2 - 54 кредит. **Бахши 4. Таҷрибаомӯзӣ (15 кредит);** **Бахши 5. Аттестатсияи ниҳоӣ (9 кредит);** **Бахши 6. Машғулиятҳои факултативӣ (9 кредит)[1];**
9	НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ	Пас аз анҷоми барномаи таҳсилотӣ хатмкунанда: - дорои қобилияти гуфтугӯи шифоҳӣ ва хаттӣ ба забони русӣ мешавад; дониши навро бо истифодаи технологияҳои муосири тарҷумонӣ касб менамояд; - таҳлил ва таҳияи матнҳои иттилоотӣ дар соҳаҳои гуногунро меомӯзад, дониши ибтидоӣ дар соҳаи технологияҳои муосир, малакаҳои истифодаи нармафзор ва малакаҳои кор дар шабакаи компютерӣ азхуд менамояд ва истифода аз пойгоҳи додаҳо ва захираҳои

[1] *Кредитҳои машғулиятҳои факултативӣ (9 кредит) ба ҳаҷми умумии кредитҳои барнома дохил намешаванд ва ҳатмӣ ба шумор намераванд. МТОК имконияти муайян намудани номгӯи машғулиятҳо ва ҳаҷми кредитҳои онҳоро дорад.*

		интернетиро меомӯзад. - дар азхудкунии ҷамъоварӣ, таҳлил ва таҳияи маълумот барои ҳалли масъалаҳои истифодаи технологияҳои нави иттилоотӣ балад мешавад; - дар асоси таҳлили рӯйдодҳо ва омода намудани моделҳои назариявии технологияҳои нави иттилоотӣ, таҳлил ва эзоҳи мушаххаси натиҷаҳои бадастомада фаъолият менамояд; - усулҳои истифодаи воситаҳои дастгирии дониш дар соҳаи забоншиносиро меомӯзад; -мувофиқи вазифаҳои гузошташуда дар ташаккули маводи забоншиносӣ иштирок мекунад. -фаъолиятҳои махсус барои мундариҷаи барномаҳои таълимии касбии ҳар як ихтисос аз ҷониби муассисаи таҳсилоти олии касбӣ муайян карда мешаванд.
10	АРЗЁБИИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТ	Дар раванди таълим, натиҷаҳои таълимии барномаи таълимӣ чунин баҳо дода мешаванд: 1) назорати омодагии донишҷӯёни соли аввал аз оғози соли таҳсил (тестҳо, супоришҳо ва ғ.); 2) баҳодиҳии мобайнӣ ва ниҳоии дараҷаи азхудкунии дониш, малака ва малакаҳои зарурӣ ҳангоми омӯзиши бахшҳо ва модулҳо; 3) корҳои хаттӣ ва презентатсияҳо барои арзёбии пешрафти донишҷӯён дар самти гуфтугӯи шифоҳӣ ва хаттӣ; 4) корҳои илмӣ, лоиҳаҳои инфиродӣ ва гурӯҳӣ; 5) вазифаи хонагӣ, санҷишҳои мавзӯӣ, супоришҳои назоратӣ, имтиҳонҳо, аттестатсия; 6) эссеҳо, маърӯзаҳо, рӯнамоиҳо, корҳои курсӣ, рисолаҳо; 7) таҳлили муқоисавии сатҳи омодагии донишҷӯён ҳангоми қабул ва хатм; таҳлили муқоисавии натиҷаҳои ба нақша гирифташуда ва ба дастомада.
11	**ТАХАССУС**	
РАМЗ ВА НОМИ ИХТИСОС	1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ).	
ТАХАССУС ВА ДАРАҶАИ КАСБИИ БАЪД АЗ ХАТМ	Забоншинос, тарҷумони забони русӣ, бакалавр аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -02– забонҳои муосири хориҷӣ (тарҷума, забони русӣ).	
12	**БАХШҲО ВА МОДУЛҲО**	
НОМИ БАХШ	**ФАНҲОИ ЗАМИНАВӢ**	**48** **кредит**
ҲАДАФИ БАХШ	Таъминоти донишу малакаҳои заминавӣ, ки барои ворид шудан ба низоми таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарур мебошанд.	
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	**Бахши фанҳои заминавӣ аз модулҳои зерин иборат аст:** • Модули иҷтимоӣ ва гуманитарӣ - 22 кредит; • Модули забонӣ - 12 кредит;	

	• Модули фанҳои табиӣ ва иқтисодӣ ва технологияҳои иттилоотӣ - 11 кредит.		
НОМИ МОДУЛ	**Модули фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ**	22	**кредит**
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модул – омӯзиши асосҳои илмҳои иҷтимоӣ ва гуманитарӣ, асосҳои таърих, фарҳанг ва иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ташаккули ҷаҳонбинии фарҳангию иртиботӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1.Фалсафа – 4 кредит; 2.Таърихи муосири Тоҷикистон – 3 кредит; 3.Фарҳангшиносӣ – 3 кредит; 4.Сотсиология – 3 кредит; 5.Сиёсатшиносӣ – 3 кредит; 6.Ҳуқуқ аз рӯи ихтисос – 3 кредит; 7.Диншиносии илмӣ –3 кредит.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро аз худ кардааст: -асосҳои таърих ва фарҳанг, нақш ва мақоми Тоҷикистонро дар таърихи инсоният ва ҷаҳони муосир медонад; -асосҳои банақшагирии тиҷоратро, ҳуқуқ ва қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро медонад; -асосҳои фанҳои гуманитарӣ ва ҷамъиятиро, методҳо ва тарзу роҳҳои таҳлили фалсафии масъалаҳоро, шакклҳо ва методҳои таҳсилоти илмиро медонад; -нуқтаи назари худро мустақилона ифода карда метавонад, тафаккури мантиқӣ дорад, мусоҳиботи расмӣ, муҳокимаҳои маънавию ахлоқиро бурда метавонад, принсипҳои ахлоқию зебоифаҳмиро риоя менамояд; -донишҳои гуногуни шаклҳои тафаккур ва малакаҳои истифодаи онҳоро дар вазъиятҳои мухталиф дар мувофиқа бо талаботи педагогӣ ва сиёсӣ намоиш дода метавонад; -назарияҳо, стратегияҳо ва воситаҳоеро, ки барои тавсеаи ҳуқуқу имкониятҳои хонандагон ва рушди иқтидори эҷодии худ ёрӣ мерасонанд, аз худ кардааст.		
АРЗЁБИИ МОДУЛ	Дар ҷараёни таълим, натиҷаҳои омӯзиши ин модул чунин баҳо дода мешаванд: 1. арзёбии иттилоотӣ ва динамикӣ: пурсишҳои ҷорӣ, санҷиши дараҷаи азхудкунии маводи нав; 2. вазифаи хонагӣ, иншо, тестҳо, имтиҳонҳо аз фанҳои ин модул; 3. омода кардани маърӯзаҳо аз ҷониби донишҷӯён, аз ҷумла таҳлили мушкилоти фалсафӣ ва ахлоқӣ; 4. аз ҷониби донишҷӯён таҳия намудани нақшаҳои тиҷоратӣ бо нишондодҳои муайян; 5. вазифаҳои эҷодии инфиродӣ ва кори мустақилона.		
НОМИ МОДУЛ	**Модули фанҳои забонӣ**	12	**кредит**
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модул - фароҳам намудани заминаи касбии малакаҳои забонӣ, муошират ва саводнокӣ, ки барои фаъолияти забоншинос дар таъмини барномасозӣ барои		

	таълими компютерии забон зарур мебошад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1.Забони тоҷикӣ аз рӯи ихтисос – 3 кредит; 2.Риторика – 3 кредит; 3.Забонҳои хориҷӣ аз рӯи ихтисос – 6 кредит.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро азхуд кардааст (ҳадафҳои омӯзиш): • забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва хориҷиро ҳангоми навиштан ва суханронӣ дар сатҳи муошират дар доираи ихтисоси худ дуруст истифода мебарад; • дорои дониш ва малакаҳои амалии ҷустуҷӯи маълумоти касбии илмӣ бо забони хориҷӣ мебошад; • дорои дониш ва малакаи истифодаи истилоҳоти касбӣ бо забони хориҷӣ мебошад. • қобилияти ташаккул додани мундариҷа ва сохтори нутқро мувофиқи мақсад, шароит ва иштирокчиёни муошират дорад.		
АРЗЁБИИ МОДУЛ	Дар ҷараёни таълим, натиҷаҳои омӯзиши ин модул чунин баҳо дода мешаванд: 1. арзёбии иттилоотӣ ва динамикӣ: пурсишҳои ҷорӣ, санҷиши дараҷаи азхудкунии маводи нав; 2. намудҳои гуногуни диктантҳо, аз ҷумла, истилоҳот; 3. асарҳои хаттӣ ба забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва хориҷӣ; 4. вазифаҳои ҷустуҷӯӣ дар Интернет; 5. супоришҳои хонагӣ, тестҳои мавзӯӣ, иншо, супоришҳои тестӣ, имтиҳонҳо; 6. супоришҳои инфиродии эҷодӣ ва кори мустақилона.		
НОМИ МОДУЛ	**Модули фанҳои табиӣ-иқтисодӣ ва технологияҳои иттилоотӣ**	11	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модул фароҳам овардани чорчӯбаи ташаккули салоҳиятҳои марбут ба илмҳои табиӣ мебошад, ки ба рушди муносибати шахсӣ ва эҷодӣ мусоидат мекунанд.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография - 3 кредит 2. Экология - 3 кредит 3.Технологияи информатсионӣ- 5 кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро азхуд кардааст (ҳадафҳои омӯзиш): • геополитикаро таҳлил мекунад, тақсимоти маъмурию иҷтимоӣ ва ҳудудии кишварро медонад; • хусусиятҳои саноати Тоҷикистон, таърихи таъсиси саноат ва кишоварзиро медонад; • принсипҳои устуворӣ ва ҳосилнокии табиати зинда ва роҳҳои тағирёбии онро дар зери таъсири омилҳои антропогенӣ дарк мекунад; • қодир ба таҳлили мунтазами мушкилоти глобалии экологӣ, масъалаҳои вазъи муҳити зист ва истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ дар асоси дониши қонунҳои асосии экология мебошад.		
АРЗЁБИИ МОДУЛ	Дар ҷараёни таълим натиҷаҳои омӯзиши ин модул чунин		

	баҳо дода мешаванд: 1. баҳодиҳии иттилоотӣ ва динамикӣ: санҷиши дониши донишҷӯён дар барномаҳои асосии компютерӣ: Microsoft Office ва ғ.: Донишҷӯён барои муҳассилини сатҳҳои гуногун супоришҳо омода мекунанд; 2. арзёбии формативӣ ва динамикӣ: пурсишҳои ҷорӣ, санҷиши дараҷаи азхудкунии маводи нав; 3. таҳлили саноат, кишоварзӣ ва мушкилоти экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон; 4. супоришҳои хонагӣ, тестҳои мавзӯӣ, иншо, супоришҳои тестӣ, имтиҳонҳо; 5. вазифаҳои эҷодии инфиродӣ ва кори мустақилона.		
НОМИ БАХШ	**ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ**	**111**	**кредит**
ҲАДАФИ БАХШ	Ҳадафи бахш - таҳия ва таҳкими салоҳияти касбии забоншиносони оянда дар таълими компютерии забонҳо, фароҳам овардани шароит барои такмили дониши назариявӣ ва амалӣ мебошад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	Бахши фанҳои тахассусӣ аз модулҳои зерин иборат аст: • Модули фанҳои умумикасбӣ - 38 кредит; • Модули фанҳои тахассусӣ - 73 кредит.		
НОМИ МОДУЛ	**Модули фанҳои умумикасбӣ**	**38**	**кредит**
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи ин модул азхуд кардани малака ва маҳорати зарурӣ барои омӯхтани забон, барномасозӣ, таълими компютерии забони англисӣ мебошад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Таърихи адабиёти рус 7 кредит 2. Таърихи адабиёти тоҷик 7 кредит 3. Типологияи муқоисавӣ 3 кредит 4. Психологияи касбӣ - 3 кредит 5. Муқаддимаи забоншиносӣ - 3 кредит 6. Муқаддимаи адабиётшиносӣ 3 кредит 7. Забоншиносии умумӣ - 3 кредит 8. Услубшиносии забони тоҷикӣ 3 кредит 9. Услубшиносии забони русӣ 3 кредит 10. Таърихи забони русӣ 3 кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро азхуд кардааст (ҳадафҳои омӯзиш): - таълими забоншиносӣ, психологияи касбӣ ва технологияҳои нави иттилоотиро медонад; арзёбии вариантҳои гуногуни забониро дарк менамояд; - дар кори гурӯҳҳои илмӣ, ки оид ба масъалаҳои васеи забоншиносӣ таҳқиқот мебаранд, иштирок менамояд; - оид ба тайёр ва таҳияи нармафзор барои технологияҳои нави иттилоотӣ тадқиқоти назариявӣ ва амалӣ мегузаронад; - иттилооти илмӣ-техникӣ, таҷрибаи ватанӣ ва хориҷӣ дар самти тарҷумаи забонҳоро медонад; - усули таҳияи матнҳоро бо забони русӣ вобаста ба ҳадафҳои амалӣ-истеҳсолӣ медонад; - оид ба забоншиносӣ ва тарҷума дар сатҳи баланд барномаҳо омода менамояд.		
АРЗЁБИИ МОДУЛ	Дар ҷараёни таълим натиҷаҳои омӯзиши ин модул чунин баҳо дода мешаванд:		

	1. арзёбии иттилоотӣ ва динамикӣ: пурсишҳои ҷорӣ, ки дараҷаи азхудкунии маводи навро месанҷанд; 2. корҳои курсӣ аз фанҳои тахассусӣ; 3. муаррифии мавзӯъҳои интихобшуда дар фанҳои тахассусӣ; 4. луғати истилоҳот аз рӯи фанҳои тахассусӣ; 5. супоришҳои хонагӣ, тестҳои мавзӯӣ, иншо, супоришҳои тестӣ, имтиҳонҳо; 6. супоришҳои инфиродии эҷодӣ ва кори мустақилона.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои тахассусӣ	73	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Таҳия ва таҳкими салоҳияти касбии хатмкунанда, фароҳам овардани имкониятҳо барои дар таҷриба истифода бурдани донишҳои назариявӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Амалияи нутқи шифоҳӣ ва хаттии забони русӣ 38 кредит; 2. Орфаграфияи забони русӣ 3 кредит; 3. Грамматикаи забони русӣ 12 кредит; 4. Фонетикаи забони русӣ 3 кредит; 5. Лексикологияи забони русӣ 3 кредит; 6. Назарияи тарҷума 5 кредит 7. Курси амалии тарҷума аз забони русӣ 3 кредит 8. Тарҷумаи шифоҳӣ 3 кредит; 9. Гид -тарҷума 3 кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро азхуд кардааст (ҳадафҳои омӯзиш), дорои қобилиятҳои зерин мебошад: - дарки истифодаи дурусти забон дар соҳаҳои гуногун: - чӣ гуна вазифаҳои мутаносибро дуруст тартиб додан; тарзи дурусти гузоштани савол; дарки амиқи дурустии дониши фундаменталӣ; таҳияи матни паёмҳо; - чӣ гуна нишондиҳандаҳои муфиди илмӣ ва техникиро аз китобхонаи электронӣ ва Интернет нишон додан; - чӣ гуна пешкаш кардани дастовардҳои шахсӣ ва дар маҷмӯъ дараҷаҳои илмии маъруф. - истеъдоди муносибати байни одамон; омодагӣ ба кор дар гурӯҳ; истифодаи донишҳои меъёрии забонӣ, ҳуқуқӣ, ахлоқӣ ва истифодаи онҳо дар фаъолияти касбӣ; малакаҳои таҳқиқотӣ; - дарки дониши нав бо истифодаи технологияҳои муосири таълимӣ ва иттилоотӣ; мафҳум ва аҳамияти иттилоот дар рушди ҷомеаи муосир, риояи талаботи асосии амнияти иттилоотӣ, аз ҷумлаи ҳимояи манфиатҳо ва афзалияти давлат; пайдо кардан, таҳлил ва таҳияи матнҳои иттилоотӣ дар соҳаҳои гуногун; истифодаи дониш оид ба тарҷума ва тарҷумашиносӣ. - омодагии бунёдӣ ба дониши ибтидоии касбӣ ва омодагӣ барои истифодаи он дар фаъолияти касбӣ; -маълумоти ибтидоӣ дар соҳаи информатика ва технологияҳои муосири иттилоотӣ, малакаҳои истифодаи нармафзор ва малакаҳои кор дар шабакаи компютерӣ,		

	азхудкунии эҷоди пойгоҳи додаҳо ва истифодаи захираҳои интернетӣ; - қобилияти таҳлил ва синтез, гуфтугӯи хаттӣ ва шифоҳӣ бо забони русӣ. - анҷоми тадқиқоти илмӣ дар соҳаи забоншиносии назариявӣ ва амалӣ, банақшагирӣ ва илова кардани объектҳои технологияи забонӣ, ташхиси забон, ташкили фаъолияти пурсамар бо истифодаи технологияҳои нави иттилоотӣ.		
АРЗЁБИИ МОДУЛ	Дар ҷараёни таълим натиҷаҳои омӯзиши ин модул чунин баҳо дода мешаванд: 1) арзёбии ташаккули динамикӣ: пурсишҳои ҷорӣ, ки дараҷаи азхудкунии маводи навро месанҷанд; 2) корҳои курсӣ аз фанҳои тахассусӣ; 3) муаррифии мавзӯъҳои алоҳида дар фанҳои тахассусӣ; 4) луғати истилоҳот аз рӯи фанҳои тахассусӣ; 5) вазифаи хонагӣ, тестҳои мавзӯӣ, иншо, супоришҳои тестӣ, имтиҳонҳо; 6) вазифаҳои инфиродии эҷодӣ ва кори мустақилона.		
НОМИ БАХШ	**ФАНҲОИ ИНТИХОБӢ**	**60**	**кредит**
ҲАДАФИ БАХШ	Ҳадафи бахши мазкур инвобаста ба мақсадҳои бахшҳои фанҳои заминавӣ ва тахассусӣ ба донишҷӯён додани донишҳои заминавии иловагӣ маҳсуб меёбад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	Бахши фанҳои интихобӣ аз модулҳои зерин иборат аст[2]: • **Модули фанҳои интихобии бахши 1 – 6 кредит;** • **Модули фанҳои интихобии бахши 2 – 54 кредит.**		
НОМИ МОДУЛ	**Модули фанҳои интихобии бахши 1**	**6**	**кредит**
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модул - фароҳам овардани имкониятҳо барои гирифтани дониши иловагӣ дар заминаи фанҳои асосии компоненти давлатӣ мебошад.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро аз худ кардааст: • соҳиби донишҳои амиқе мебошад, ки пас аз омӯзиши фанҳои интихобии тахассусӣ ба даст омадааст; • донишҳои аз ҳисоби фанҳои интихобӣ ҳосилнамударо бо таълими фанҳои забоншиносӣ ва тарҷумонӣ дар муассисаҳо ва кумитаю сохторҳо муқоиса карда метавонад.		
АРЗЁБИИ МОДУЛ	Дар ҷараёни таълим натиҷаҳои омӯзиши ин модул чунин баҳо дода мешаванд: 1. арзёбии иттилоотӣ ва динамикӣ: пурсишҳои ҷорӣ, санҷиши дараҷаи азхудкунии маводи нав; 2. вазифаи хонагӣ, иншо, тестҳо, имтиҳонҳо аз фанҳои ин модул; 3. омода кардани маърӯзаҳо, презентатсияҳо аз ҷониби донишҷӯён; 4. луғатҳои истилоҳӣ барои соҳаҳои гуногун;		

[2] *Фанҳои интихобӣ пас аз интихоби донишҷӯён барои омӯзиш ҳатмӣ мешаванд. Рӯйхати фанҳои интихобӣ дар замимаи А дарҷ шудаанд.*

	5. вазифаҳои эҷодии инфиродӣ ва кори мустақилона.		
НОМИ МОДУЛ	**Модули фанҳои интихобии бахши 2**	**54**	**кредит**
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модул - фароҳам овардани имкониятҳо барои гирифтани дониши иловагӣ дар заминаи фанҳои асосии компоненти давлатӣ мебошад.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро аз худ кардааст: - соҳиби донишҳои амиқе мебошад, ки пас аз омӯзиши фанҳои интихобии тахассусӣ ба даст омадааст; - донишҳои аз ҳисоби фанҳои интихобӣ ҳосилнамударо бо таълими фанҳои забоншиносӣ ва тарҷумонӣ дар муассисаҳо ва кумитаю сохторҳо муқоиса карда метавонад		
АРЗЁБИИ МОДУЛ	Дар ҷараёни таълим, натиҷаҳои омӯзиши ин модул чунин баҳо дода мешаванд: 1. арзёбии иттилоотӣ ва динамикӣ: пурсишҳои ҷорӣ, санҷиши дараҷаи азхудкунии маводи нав; 2. вазифаи хонагӣ, иншо, тестҳо, имтиҳонҳо аз фанҳои ин модул; 3. омода кардани маърӯзаҳо, презентатсияҳо аз ҷониби донишҷӯён; 4. луғатҳои истилоҳӣ барои соҳаҳои гуногун; 5. вазифаҳои эҷодии инфиродӣ ва кори мустақилона.		
НОМИ БАХШ	**ТАҶРИБАОМӮЗӢ**	**15**	**кредит**
ҲАДАФИ БАХШ	Ҳадафи блок ташаккул додани қобилияти истифодаи дониши ибтидоӣ ҳангоми таҷрибаомӯзӣ ва карера мебошад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	1. Таҷрибаомӯзии таълимӣ - 3 кредит 2. Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ - 3 кредит 3. Таҷрибаомӯзии пеш аз дипломӣ - 9 кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ БАХШ	Донишҷӯе, ки бахшро азхуд кардааст (ҳадафҳои омӯзиш): • метавонад фаъолияти худро мутобиқи стандартҳо ва барномаҳои таълимӣ мунтазам ва эҷодкорона ба нақша гирад; • дониши худро дар фаъолияти касбӣ таҳлил ва арзёбӣ мекунад; • дар ҷараёни гузаштани таҷриба назарияҳои гуногунро истифода хоҳад бурд; • метавонанд салоҳият ва ниёзҳои худро барои рушди худ таҳлил кунад.		
НОМИ БАХШ	**АТТЕСТАТСИЯИ ХАТМ**	**9**	**кредит**
ҲАДАФИ БАХШ	Тасдиқи дониш ва малакаҳои касбии бадастомада		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	1. Имтиҳони давлатӣ аз фанҳои тахассусӣ - 3 кредит 2. Рисолаи хатм - 6 кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ БАХШ	Донишҷӯе, ки бахшро азхуд кардааст (ҳадафҳои омӯзиш): - дар соҳаи забоншиносии назариявӣ ва амалӣ, банақшагирӣ ва илова кардани объектҳои технологияи лингвистӣ, тарҷумонӣ ва ташхиси забон, ташкили фаъолияти пурсамар бо истифодаи технологияҳои нави иттилоотӣ таҳқиқоти илмӣ анҷом медиҳанд. Тарзи ҷустуҷӯ, муроҷиат ва таҳлили адабиёти касбӣ, муқоисаи		

	натиҷаҳои таҳқиқот ва усулҳои истифодашударо медонад; - дорои малакаҳои мустақилона аз худ кардани донишҳои нав, бо истифода аз технологияҳои муосири таълимӣ, усулҳои фаъоли ва интерактивии таълим мебошад; - истифодаи усулҳои таҳқиқот ва коркарди маълумотро омӯхтааст; - бо адабиёти касбӣ кор карда метавонад; - медонад, ки чӣ гуна дониши бадастовардаро ҳангоми омӯзиши масъалаи назариявӣ ё амалӣ ба кор барад; - талаботи таҳияи матни илмиро медонад ва онҳоро дар кори худ риоя мекунад.		
НОМИ БАХШ	**МАШҒУЛИЯТҲОИ ФАКУЛТАТИВӢ**	**9**	**кредит**
ХАДАФИ БАХШ	Ҳадафи бахш – дар донишҷӯён ташаккул додани донишҳо оид ба тарзи ҳаёти солим ва худро идора карда тавонистан дар вазъиятҳои фавқулодда.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	1.Тарбияи ҷисмонӣ - 6 кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ БАХШ	Донишҷӯе, ки бахшро азхуд кардааст (ҳадафҳои омӯзиш): • нақши иҷтимоии тарбияи ҷисмониро дар ташаккули шахсият ва нақши онро дар омодагӣ ба фаъолияти касбӣ дарк мекунад; • дар бораи оқибатҳои рафтори коррупсионӣ ва иштирок дар гурӯҳҳои экстремистӣ иттилоъ медиҳад.		
АРЗЁБИИ БАХШ	Дар раванди таълим натиҷаҳои омӯзиш чунин баҳо дода мешаванд: 1. вазифаи хонагӣ, тестҳо, имтиҳонҳо аз фанҳои ин модул; 2. нақшофарии "Пешгирии фаъолияти террористӣ"; 3. арзёбии иттилоотӣ ва динамикӣ: пурсишҳои ҷорӣ, санҷиши дараҷаи азхудкунии маводи нав; 4. иншо дар бораи таъсири манфии коррупсия дар соҳаи маориф ва рушди кишвар; 5. вазифаҳои эҷодии инфиродӣ ва кори мустақилона.		

4. ШАРТҲОИ РУШДИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ АЗ РӮИ ИХТИСОС

4.1. Муҳлати азхудкунии барномаи таълимӣ барои 4 соли таҳсил (барои таҳсили рӯзона ва фосилавӣ) 208 ҳафтаро дар бар мегирад, аз ҷумла:

-таълими назариявӣ, бо назардошти корҳои илмӣ-тадқиқотии донишҷӯён, машғулиятҳои амалӣ ва корҳои лабораторӣ - 123 ҳафта;

- сессияҳои имтиҳонӣ - 21 ҳафта;

- таҷрибаомӯзиҳо – 10 ҳафта;

* таҷрибаомӯзии таълимӣ – 2 ҳафта;

* таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ – 2 ҳафта:

- таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ - 6 ҳафта:

- аттестатсияи хатм якҷоя бо давраи омодагӣ ва дифои кори тахассусии хатм - 6 ҳафта;

- таътилҳо (якҷоя бо 8 ҳафтаи рухсатии баъдаздипломӣ) - 48 ҳафта.

4.2. Ҳаҷмиаксари сарбории таълимии донишҷӯ (меҳнатталабӣ) дар як ҳафта 45 соат муқаррар шудааст, ки он ҳама намудҳои машғулиятҳои аудиторӣ ва ғайриаудиторӣ (корҳои мустақилона)-ро дар бар мегирад.

4.3. Сарбории ҳафтаинаи аудитории донишҷӯ дар шакли таҳсили рӯзона 30 соатро ташкил медиҳад. Машғулиятҳои тарбияи ҷисмонӣ ва факултативӣ ворид намешаванд. Ҳамзамон, ба миқдори соатҳои зикргардида машғулиятҳои тарбияи ҷисмонӣ ва факултативӣ дохил намешаванд.

4.4. Дар таълими фосилавӣ, донишҷӯ бояд имкони иртибот ва машғулият бо муаллимро дар ҳаҷми на камтар аз 144 соат дар як сол дошта бошад.

4.5. Таътилҳо дар соли таҳсил 12 ҳафтаро ташкил медиҳанд, аз ҷумла таътили зимистона 2 ҳафта.

5. ШАРОИТҲОИ АМАЛИГАРДОНИИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

5.1. Талаботи умумӣ барои татбиқи барномаи таълимӣ.

5.1.1. Донишкада дорои заминаи моддӣ-техникие мебошад, ки ба талаботи қоидаҳо ва меъёрҳои амалкунандаи зиддисӯхтор ва гузаронидани ҳама гуна намудҳои омодагиҳои фаннӣ, корҳои амалӣ ва илмӣ-тадқиқотӣ, ки аз ҳуҷҷати мазкур бармеоянд, мутобиқ мебошад.

5.1.2. Ҳар як донишҷӯ ҳангоми таҳсил ба китобхона (китобхонаи электронӣ) ва муҳити электронии иттилоотӣ-таҳсилотӣ дастрасии номаҳдуд доранд. Китобхонаи электронӣ ва муҳити электронии иттилоотӣ-таҳсилотӣ дастрасии донишҷӯро аз ҳар нуқтае, ки тавассути интернет имконияти ба он пайвастшавӣ мавҷуд аст, таъмин карда метавонад. Муҳити электронии иттилоотӣ-таҳсилотии донишкада имкониятҳои зеринро дорад: дастрасӣ ба нақшаҳои таълим, барномаҳои кории фанҳо ва таҷрибаомӯзиҳо,захираҳои электронии маводҳои таълимӣ, нашриёти низомҳои электронии китобхонаҳо, ки дар барномаҳои таълимии фан нишон дода шудаанд; қайди раванди таълим, натиҷаҳои санҷишҳоимарҳилавӣ ва натиҷаҳои азхудкунии барномаи таҳсилотӣ; гузаронидани ҳама шаклҳои дарс, ҷараёни баҳодиҳӣ ба натиҷаҳои таълим, ки татбиқи онҳо бо назардошти истифодаи таълими электронӣ ва технологияҳои таҳсилоти фосилавӣ сурат мегиранд.

5.1.3. Ихтисоси кормандони пешбар ва илмӣ-педагогии донишкада бояд ба хусусиятҳои тахассусие, ки дар маълумотномаи вазифавии мутахассисон ва кормандон муқаррар карда шудааст, мувофиқат кунад

5.1.4. Ҳиссаи кормандони асосии илмӣ ва педагогӣ (аз рӯи воҳидҳои кории асосӣ) бояд на камтар аз 50 фоизи шумораи умумии кормандони илмӣ ва педагогии донишкадаро ташкил диҳад.

5.2. Назорат ва натиҷаи ниҳоии азхудкунии донишҳо

5.2.1. Аз рӯи ҳамаи фанҳо ва таҷрибаомӯзиҳое, ки дар барномаи таҳсилотӣдарҷ гардидаанд, баҳои ҷамъбастӣ гузошта мешавад. Натиҷаи азхудкунии барномаи таълимӣ барои ҳар як фан ва таҷрибаомӯзӣ дар шакли арзёбии рамзӣ бо истифодаи ҳарфҳои алифбои лотинии A (A, A-), B (B +, B, B-), C (C +, C, C-), D (D, D-) ва F (Fx, F) ифода карда мешавад. Барои истифодаи баҳодиҳии рамзӣ дар фаъолияти таълимии донишҷӯён ва додани баҳои ниҳоии он, низоми рейтингии 100-балла (% ҷавобҳои дуруст) истифода мешавад. Ифодаи баҳои рамзӣ бо нишон додани эквивалентҳои он дар ҷадвали зерин нишон дода шудааст:

Эквиваленти ҳуруфии баҳо	Эквиваленти рақамии баҳо	%-ҷавобҳои дуруст	Баҳои анъанавӣ
A	4,0	$95 \le A \le 100$	Аъло
A-	3,67	$90 \le A- < 95$	
B+	3,33	$85 \le B+ < 90$	Хуб
B	3,0	$80 \le B < 85$	
B-	2,67	$75 \le B- < 80$	
C+	2,33	$70 \le C+ < 75$	Қаноатбахш
C	2,0	$65 \le C < 70$	
C-	1,67	$60 \le C- < 65$	
D+	1,33	$55 \le D+ < 60$	
D	1,0	$50 \le D < 55$	
Fx	0	$45 \le Fx < 50$	Ғайриқаноатбахш
F	0	$0 \le F < 45$	

5.2.1. Баҳои ниҳоии донишҷӯ барои азхуд кардани барномаи таълимӣ аз рӯи ҳар як фан мувофиқи ин формула ҳисоб карда мешавад:

Баҳои ниҳоӣ = $\left[\frac{(P_1+P_2)}{2}\right]*n_1$+ ИК*$n_2$

n коэффитсиенте мебошад, ки метавонад аз 0,4 то 1,0 бошад, дар ҳоле ки ҷамъи n1 + n2 бояд 1 бошад.

5.3. Ҳангоми татбиқи барномаи таълимӣ муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ҳуқуқ дорад:

- раванди таълимро дар шакли курсҳои назариявии муаллифӣ ва машғулиятҳои гуногуни гурӯҳию инфиродӣ, амалию семинарӣ аз рӯи барномаҳои таълимӣ, ки дар худи донишкада бо назардошти хусусиятҳои минтақавӣ, миллию этникӣ, касбӣ ва ҳамчунин корҳои илмӣ-таҳқиқотии омӯзгорон, ки мазмуну мундариҷаи ихтисосро фаро мегиранд, амалӣ гардонад;
- умқи таълими фаслҳои ҷудогонаи фанҳоеро, ки дар бахши фанҳои заминавӣ ва тахассусӣ қарор доранд, дар мутобиқат бо сикли фанҳои омоданамоии касбӣ ва бо назардошти ба ҳисоб гирифтани хусусиятҳои инфиродии донишҷӯён муқаррар намояд;
- номгӯи тахассусҳоро аз рӯи ихтисосҳои донишкада, номгӯи фанҳои тахассусӣ, ҳаҷм, мазмуну мундариҷаи онҳо, инчунин шаклҳои назоратро барои азхуд намудани онҳо, илова ба муқаррароти барномаи таҳсилотии мазкур, муайян намояд;
- барномаи таҳсилотро аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -0110– Таълими компютерии забонҳо дар муҳлатҳои ихтисоршуда барои донишҷӯёне, ки маълумоти миёнаи касбӣ ва ё таҳсилоти олии касбӣ дар ихтисосҳои мувофиқ доранд, амалӣ гардонад.

Муҳлатҳои ихтисорӣ дар асоси донишҳои мавҷуда, малакаву қобилияти донишҷӯён, ки қаблан дар давоми таҳсил дар муассисаҳои дигар ҳосил кардаанд, муайян карда мешавад. Муҳлат ва давомнокии ҳадди аққали таҳсил аз се сол кам нест. Таҳсил дар муҳлатҳои ихтисорӣ инчунин барои шахсоне, ки дараҷаи таҳсилот ва қобилияти онҳо ба ихтисос муносиб ва асоснок мебошад, низ иҷозат дода мешавад.

5.4. Таъминоти кадрии раванди таълим

Муассисаи таҳсилоти олии касбӣ, ки барномаи таълимии тайёр кардани мутахассиси соҳиби дипломро амалӣ менамояд, бояд заминаи моддию техникии ҷавобгӯ ба стандартҳои мавҷудаи санитарию техникиро дошта бошад ва тамоми намудҳои таълими лабораторӣ, таҷрибаомӯзӣ ва байнисоҳавиро, ки дар нақшаи таълими стандартӣ пешбинӣ шудаанд, таъмин кунад.

5.5. Таъминоти таълимю методии раванди таълим

Амалӣ намудани барномаи таҳсилоти омоданамоии мутахассисони соҳибдиплом бояд бо ҳуҷҷатҳои таълимию методӣ аз рӯи ҳамаи машғулиятҳои таълимӣ, дастрасии донишҷӯён ба фонди китобхона ва махзани маълумотҳо, ки бо мазмун ва мундариҷаи худ ба номгӯи фанҳои барномаи таҳсилот мутобиқанд, мавҷудияти китобҳои дарсӣ, дастурҳои

таълимӣ ва тавсияҳои методӣ аз рӯи ҳамаи фанҳо ва навъҳои машғулиятҳои таълимӣ, аз он ҷумла тамоми намудҳои корҳои лабораторию амалӣ дар доираи фанҳои таълимии тахассусӣ фароҳамомада таъмин бошад.

5.6. Таъминоти моддию техникии раванди таълим

Донишкада, ки амаликунандаи барномаи таҳсилотии омоданамоии мутахассисони соҳибкасб мебошад, бояд дорои заминаи моддӣ-техникии ба меъёрҳои санитарию техникӣ ва гузаронидани тамоми намудҳои машғулиятҳои лабораторӣ, амалӣ ва корҳои илмӣ-тадқиқотии донишҷӯён, ки нақшаи таълимии ихтисос муқаррар кардааст, ҷавобгӯ бошад.

5.7. Таъмини таълимию методии таҷрибаомӯзӣ

Барномаи таҳсилотӣ барои омодагӣ ба фаъолияти касбӣ, бахши таҷрибаомӯзиро, ки баҳри рушди салоҳиятҳои касбӣ равона шудааст, пешбинӣ намудааст. Бо ин мақсад баргузории се навъи таҷрибаомӯзӣ: таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ дар назар дошта шудааст.

Таҷрибаомӯзиҳо	№ семестр	Миқдори ҳафта
Таълимӣ	4	2
Истеҳсолӣ	6	2
Пешаздипломӣ	8	6

5.7.1. Таҷрибаомӯзии таълимӣ хусусияти шиносоикунанда дошта, вазифаи он ба донишҷӯён нишон додани фаъолияти корхонаҳо, ташкилотҳо ва фаъолияти кормандони ин муассисаҳо мебошад. Ин имконият медиҳад, ки донишҷӯён бевосита раванди ташкили меҳнат, махсусиятҳои касбӣ ва дигар лаҳзаҳои амалиро бубинанд.

5.7.2. Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ раванди мураккабест, ки дар он донишҷӯён фаъолиятҳои ба ихтисоси худ иртиботмандро муайян мекунанд.

Дар таҷрибаомӯзии истеҳсоли нуктаҳои зерин муайян карда мешаванд;

- чигунагии самти фаъолият;
- муттаҳидсозӣ, тавсеа ва ба низом даровардани донишҳое, ки дар омӯзиши фанҳои махсус ба даст оварда шудаанд;
- ташаккул додани малакаҳои истифодаи онҳо дар ҳалли масъалаҳои мушаххаси иқтисодӣ.

Таҷрибаомӯзии таълимӣ ва (ё) истеҳсолӣ метавонад дар воҳидҳои сохтории ташкилот гузаронида шавад.

5.7.3. Таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ марҳилаи аввалини тарҳрезии фаъолияти баъдидипломӣ мебошад. Пеш аз фиристодан ба таҷрибаомӯзӣ донишҷӯ бояд мақони таҷрибаомӯзиро интихоб кунад. Пас аз ташкилот барои таҷрибаомӯзӣ бояд дар хотир дошт, ки дар раванди андӯхтани

таҷриба донишҷӯ бояд барои навиштани рисолаи хатм дар мавзӯи интихобкардааш мавод ҷамъоварӣ намояд.

6. МУНДАРИҶАИ МАҶМӮИ ҲУҶҶАТҲОИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ АЗ РӮИ ИХТИСОС

6.1.Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисос (НТИ)

Нақшаи таълимӣ қисмати маҷмӯи ҳуҷҷатҳои барномаи таҳсилотӣ ба ҳисоб рафта, рӯйхати фанҳо, ҳаҷми буҷаи вақт, тартиби паиҳамоӣ ва давраҳои алоҳидаи омодагии фанҳои таълимӣ, таҷрибаомӯзиҳо, машғулиятҳои факултативӣ, модулҳои таълимӣ ва дигар навъҳои фаъолияти амалии таълимиро муқаррар менамояд. Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисосҳои амалкунандаи ДДЗТ ба номи С. Улуғзода қисматҳои зеринро дар бар мегирад:

-номгӯй ва рамзи ихтисос, тахассус, муҳлат ва шаклҳои таълим;

- тақвими раванди таълим (дар ҳафтаҳо);

- маҷмӯи буҷаи вақт (дар ҳафтаҳо);

-нақшаи раванди таълим бо нишон додани номгӯйи бахшҳо ва фанҳои ҳатмӣ, миқдори кредитҳо (аудиторӣ ва ғайриаудиторӣ), нимсолаҳо, таҷрибаомӯзиҳо ва аттестатсияи давлатӣ;

-феҳристи фанҳои интихобӣ.

Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисос аз тарафи ДДЗТ ба номи С. Улуғзода дар мутобиқат бо ҳуҷҷатҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва талаботе, ки дар бандҳои 2 ва 4-и ҳуҷҷати мазкур дарҷ гардидааст, таҳия шудааст.

6.2.Нақшаи таълимии корӣ (НТК)

НТК бо назардошти тахассуси интихобшуда ва талаботи қисматҳои ДДЗТ ба номи С. Улуғзода ва давлатӣ таҳия шудааст. Нақшаи кории таълим сохтори курси махсус ва буҷаи вақт, ки барои омӯзиши он зарур аст, муайян менамояд; НТК маҷмӯи фанҳои таълимӣ ва ҳаҷми онҳоро дар соатҳо дар бар мегирад. Ҷадвали раванди таълим, пайдарҳамии омӯзиши фанҳоро аз рӯи курсҳо ва семестрҳо, навъҳои машғулиятҳои таълимии таҷрибавии гуногун, шаклҳои фосилавӣ ва навъҳои аттестатсияи ниҳоии давлатиро муайян мекунад. НТК дар асоси нақшаи намунавии таълимӣ, мувофиқаи Шӯрои олимони факултет омода ва аз тарафи раёсати таълим, тасдиқ карда мешавад.

6.3.Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ

Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ (таълимӣ, педагогӣ) дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ бо назардошти талаботи ҳадди ақали мундариҷа ва сатҳи омодагии хатмкунандагон аз рӯи ихтисоси 1-020301 - “Забон ва адабиёти тоҷик” ҷиҳати ба даст овардани салоҳиятҳои касбӣ, таҷрибаи амалӣ ва омодагӣ ба фаъолияти касбии хатмкунанда таҳия карда шудаанд.

Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ қисматҳои зеринро дар бар гирад:

-принсипҳои асосии ташкил намудани таҷрибаомӯзиҳо;

-мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзӣ;

-мундариҷа, шаклҳо, макон ва вақти гузаронидан таҷрибаомӯзиҳо;

- натиҷаи ташаккулёбии салоҳиятнокии донишҷӯён баъд аз гузаштан аз таҷрибаомӯзиҳо;

- сохтор ва мундариҷаи таҷрибаомӯзиҳо;

-басти вазифаҳо, ки донишҷӯён бояд ба таври ҳатмӣ дар рафти таҷрибаомӯзиҳо иҷро намоянд;

-ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ аз натиҷаи гузаштани таҷрибаомӯзиҳо;

-тарзи баҳогузории донишҷӯён аз натиҷаи гузаштани таҷрибаомӯзиҳо;

- таъминоти таълимӣ-методӣ ва иттилоотии таҷрибаомӯзиҳо

Барномаҳои таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедраи тахассусӣ бо ҷалби шуъбаи таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбият ва заминае, ки дар он таҷрибаомӯзӣ гузаронида мешавад, омода карда мешаванд. Ҳуҷҷати мазкур аз тарафи раёсати таълим тасдиқ карда мешавад.

6.4.Барномаи таълимии фан

Барномаи таълимии фан-ин қисмати барномаи таҳсилотӣ мебошад, ки мақсад ва вазифаҳои курс (фанҳоро) бо тавсифи мавзӯъҳо ва иттилооти иловагӣ, ки дар асоси он барномаи кории фан (силлабус) таҳия карда мешавад. Барномаи таълимии фан аз тавсифи фан, шарҳи мухтасари мавзӯъҳо ва маводи таълим, супоришҳо барои кори мустақилона, мисолҳои тестӣ, меъёрҳои баҳодиҳии дониш ва рӯйхати адабиётҳо иборат мебошад.

Ҳуҷҷати мазкурро кафедраи тахассусӣ таҳия намуда, Шӯрои илмӣ-методии факултет маъқул шуморида, Шӯрои илмӣ-методии ДДЗТ ба номи С. Улуғзода тасдиқ менамояд.

6.5. Силлабус/Барномаи корӣ барои донишҷӯ

Силлабус - ин барномаи корӣ барои донишҷӯй бо тавсифи мухтасари курс, мақсад ва натиҷаҳои таълими донишҷӯй, ҳамчунин раванд ва тарзи баҳодиҳии фаъолияти донишҷӯён мебошад. Силлабус тавсифи фанни омӯхташаванда, мақсад ва вазифаҳои фан, номгӯи мавзӯъҳо ва муҳлати омӯзиши онҳо, супориш барои иҷрои корҳои мустақилона, тартиби қабули супоришҳои тестӣ ва назоратӣ, корҳои лабораторӣ, вақти машваратҳо ва ҷадвали санҷиши дониши донишҷӯён, талаботи омӯзгор, меърҳои баҳодиҳӣ ва рӯйхати адабиётҳоро дар бар мегирад.

Силлабус аз ҷониби ҳар як омӯзгор таҳия, дар кафедра баррасӣ, аз тарафи Шӯрои илмӣ-методии факултет маъқул шуморида шуда, Раёсати таълим онро тасдиқ менамояд.

6.6. Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интихобӣ

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интихобӣ-ин қисмати ҷудонашавандаи барномаи таҳсилотӣ (замима), мебошад, ки иттилооти мухтасарро дар бораи фанни таълим додашаванда ва мундариҷаи он инъикос менамояд. Ҳуҷҷати мазкур бояд бандҳои зеринро дар бар гирад:

-номгӯи фан;
- тавсифи мухтасари фан;
- навъҳои машғулиятҳо;
- забони таҳсил;
- натиҷаҳои интизории таълим;
- номгӯи қисматҳои фан;
- воситаҳои истифодашавандаи таълим;
- шаклҳои ҷорӣ ва ҷамъбастии назорат.

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интихобӣ аз рӯи ихтисос аз тарафи факултет бо ҷалби кафедраҳои тахассусӣ ва умумидонишгоҳӣ таҳия карда мешавад. Ҳуҷҷати мазкур дар алоҳидагӣ бе барномаи таҳсилотӣ тасдиқ карда намешавад.

7. ҚОЙДАҲОИ ҚАБУЛ ТИБҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

7.1. Барномаи таълимии тахассусӣ

Барномаи таълимӣ як қисми маҷмӯи ҳуҷҷатҳои барномаи таълимӣ мебошад, ки рӯйхати фанҳо, ҳаҷми вақти кор, пайдарпайӣ ва марҳилаҳои инфиродии омодасозии фанҳои таълимӣ, таҷрибаомӯзӣ, машғулиятҳои факултативӣ, модулҳои таълимӣ ва дигар намудҳои онро муқаррар мекунад. Барномаи таълимӣ аз рӯи ихтисос бояд инҳоро дар бар гирад:

- ном ва рамзи ихтисос, тахассус, мӯҳлат ва шакли таҳсил;
- тақвими раванди таълим (бо ҳафтаҳо);
- буҷети вақти ҷудошуда (бо ҳафтаҳо);
- нақшаи раванди таълим бо нишон додани рӯйхати бахшҳо ва фанҳои ҳатмӣ, миқдори кредитҳо (аудиторӣ ва беруназсинфӣ), семестрҳо, таҷрибаомӯзӣ ва аттестатсияи давлатӣ;
- феҳристи фанҳои интихобӣ.

Барномаи таълимӣ аз рӯи ихтисос аз ҷониби муассисаи таҳсилоти олии касбӣ мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва талаботе, ки дар бандҳои 2 ва 4-и ин санад пешбинӣ шудаанд, таҳия карда мешавад. Барномаи таълимӣ, ҳамзамон, бо ин санад аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон пас аз баррасӣ дар Маркази ҷумҳуриявии таълимию методӣ тасдиқ карда мешавад.

7.2. Барномаи таълимии корӣ

Барномаи таълимии корӣ барои як муассисаи таълимии мушаххас бо назардошти ихтисоси интихобшуда, соли хониши алоҳида ва

талаботи компонентҳои давлат ва донишгоҳ таҳия карда мешавад. Барномаи таълимии корӣ сохтори курси махсус ва миқдори вақти зарурирo барои омӯзиши он муайян мекунад; рӯйхати фанҳои таълимӣ ва ҳаҷми онҳоро дар соатҳо дар бар мегирад. Барномаи таълимии корӣ дар асоси барномаи таълимии намунавӣ аз ҷониби факултет таҳия гардида, дар Шӯрои олимони факултет ва аз тарафи раёсати таълим тасдиқ карда мешавад.

7.3. Барномаҳои таҷрибаомӯзӣ

Барномаҳо аз рӯи намудҳои таҷрибаомӯзӣ (таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ) дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ бо назардошти талабот ба мундариҷаи ҳадди аққал ва сатҳи тайёрии хатмкунанда тибқи барномаи таълимӣ таҳия карда мешаванд. Ихтисоси 1-21 06 01 -0110–Таълими компютерии забонҳо барои мустаҳкам намудани дониш ва малакаҳои таҷрибаомӯзӣ, такмил додани малака ва усулҳои кор, аз худ кардани таҷрибаи амалӣ ва омодагӣ ба фаъолияти касбии омӯзгор мусоидат менамояд.

Барномаҳои таҷрибаомӯзӣ бояд инҳоро дар бар гиранд:

- принсипҳои асосии ташкили таҷриба;
- мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ;
- мундариҷа, шаклҳо, ҷой ва вақти таҷрибаомӯзӣ;
- салоҳияти донишҷӯён, ки дар натиҷаи таҷрибаомӯзӣ ташаккул ёфтаанд;
- сохтор ва мундариҷаи таҷрибаомӯзӣ;
- вазифаҳое, ки бояд донишҷӯён ҳангоми таҷрибаомӯзӣ иҷро кунанд;
- ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ дар бораи натиҷаи таҷрибаомӯзӣ;
- арзёбии таҷрибаомӯзӣ:
- таъминоти таълимӣ, методӣ ва иттилоотии таҷрибаомӯзӣ.

Барномаҳо аз рӯи намуди таҷрибаомӯзӣ бояд аз ҷониби кафедраи тахассусӣ бо ҷалби шуъбаи марбут ба таҷрибаомӯзӣ ва такмили ихтисос таҳия карда шаванд. Ҳуҷҷати мазкур аз ҷониби раёсати таълим тасдиқ мегардад.

7.4. Барномаи таълимӣ аз рӯи фан

Барномаи таълимии фан як қисми барномаи таълимиест, ки мақсад ва вазифаҳои курс (фан) -ро бо тавсифи мавзӯъҳо ва маълумоти иловагӣ дар бораи онҳо муайян мекунад ва дар асоси он барномаи таълимӣ таҳия карда мешавад. Барномаи таълимии фан бояд аз тавсифи фан, шарҳи мухтасари мавзӯъҳо ва маводи таълимӣ, супоришҳо барои кори мустақилона, намунаҳои тестҳо, меъёрҳои баҳодиҳии дониш ва рӯйхати адабиёт иборат бошад.

Ҳуҷҷати мазкур аз ҷониби шуъбаи махсус таҳия ва аз ҷониби донишкада пас аз тасдиқ дар Шӯрои таълимию методии факултет тасдиқ мегардад.

7.5. Силлабус / Барномаи корӣ барои донишҷӯ

Силлабус барномаи корӣ барои донишҷӯён бо тавсифи мухтасари курс, ҳадафҳо ва натиҷаҳои таълимӣ, раванд ва принсипҳои баҳодиҳии фаъолияти донишҷӯён мебошад. Дар барномаи таълимӣ тавсифи фанҳои омӯхташаванда, мақсад ва вазифаҳои фан, номҳои мавзӯъҳо ва мӯҳлати омӯзиши онҳо, супоришҳо барои кори мустақилонаи донишҷӯ, намунаҳои супоришҳои санҷишӣ ва назоратӣ, вақти машваратҳо ва ҷадвали санҷиши дониши донишҷӯ, талаботи муаллим, меъёрҳои арзёбӣ ва рӯйхати адабиёт дарҷ ёфтаанд.

Силлабусро муаллим таҳия намуда, онро декани факултет (мудири шӯъбаи таълим / воҳиди таълимӣ) пас аз тасдиқи кафедраи тахассусӣ тасдиқ мекунад.

7.6. Шарҳи барномаи таълимӣ аз фанҳои ҳатмӣ

Эзоҳ додани барномаҳои таълимӣ аз фанҳои ҳатмӣ қисми таркибии барномаи таълимӣ (замима) мебошад, ки дар он маълумоти мухтасар дар бораи фанҳои таълимӣ ва мундариҷаи он инъикос карда мешавад. Ин ҳуҷҷат бояд нуқтаҳои зеринро дар бар гирад:

- номи фан;
- тавсифи мухтасари фан;
- намудҳои фаъолият;
- забони таълим;
- натиҷаҳои пешбинишудаи омӯзиш;
- рӯйхати бахшҳои фан;
- воситаҳои таълимии истифодашуда;
- шаклҳои назорати ҷорӣ ва ниҳоӣ.

Фишурдаи барномаҳои таълимиро аз рӯи фанҳои ҳатмӣ факултетҳо бо ҷалби кафедраҳои тахассусӣ ва умумии донишкада таҳия мекунанд. Ҳуҷҷати мазкур бо барномаи таълимӣ якҷо тасдиқ карда мешавад.

8. АТТЕСТАТСИЯИ ХАТМ АЗ РӮИ ИХТИСОС

8.1. Талаботи умумӣ барои аттестатсияи хатми дараҷаи бакалавр

Аттестатсияи ниҳоии забоншиноси оянда ва таълими компютерии забонҳо ҳимояи кори тахассусии хатм ва супоридани имтиҳони давлатӣ аз фанҳои тахассусиро дар бар мегирад.

Аттестатсияҳои ниҳоӣ барои муайян кардани омодагии амалӣ ва назариявии донишҷӯи зинаи бакалавр ба иҷрои вазифаҳои касбии муқаррарнамудаи ин барномаи таълимӣ ва идомаи таҳсил дар магистратура тибқи бандҳои 1.4 ва 1.5 барномаи таълимӣ пешбинӣ шудаанд.

Имтиҳони давлатӣ аз фанҳои тахассусӣ як ҷузъи аттестатсияи хатми донишҷӯ ба шумор рафта, бояд ба талаботи мазмун ва мундариҷаи барномаи таҳсилотие, ки донишҷӯ онро аз худ кардааст, мутобиқ бошад.

8.1.1.Кори тахассусии хатм

Кори тахассусии хатм бояд дар шакли чопи компютерӣ ва ё дастнавис пешниҳод карда шавад. Талабот ба ҳаҷм, мазмун ва сохтори

кори хатми тахассусиро донишкада дар асоси “Низомнома дар бораи рисолаҳои тахассусии хатм”, ки Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, муайян менамояд.

Вақти барои омода намудан ва ба ҳимоя пешниҳод кардани кори тахассусиихатм на камтар аз чор ҳафтаро ташкил медиҳад.

8.1.2.Имтиҳони давлатӣ аз фанҳои тахассусӣ

Тартиби гузаронидан ва барномаи имтиҳони давлатиро аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -0110–Таълими компютерии забонҳо дар асоси тавсияҳои методӣ ва барномаҳои намунавӣ – Низомномаи аттестатсияи хатм, ки Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ кардааст, аз ҷониби донишкада муайян карда мешавад.

8.2. Талаботи диплом ва замимаи он

8.2.1. Талаботи умумӣ барои диплом

Хатмкунандае, ки барномаи таълимии таҳсилоти олии касбиро азхуд кардааст, дипломи давлатии дараҷаи бакалаври таълими компютерии забонҳо аз рӯи ихтисоси 1-21 06 01 -0110–Таълими компютерии забонҳо мегирад

8.2.2. Талаботи умумӣ барои замимаи диплом

Дар замимаи дипломи намунаи давлатӣ дараҷаи академӣ, ихтисос, номгӯи фанҳо ва натиҷаи кредитҳои дар давоми семестрҳо азхудшуда; GPA аз рӯи натиҷаҳои семестр ва дар умум, натиҷаи корҳои курсӣ, таҷрибаомӯзиҳо, натиҷаи аттестатсияи давлатӣ ва натиҷаи ҳимояи кори хатми тахассусӣ, натиҷаҳои таълим; рақам ва серияи дипломи намунаи давлатӣ нишон дода мешавад.

Замима бе диплом асос надорад.

9. НИЗОМИ ДОХИЛИИ ТАЪМИИ СИФАТ ТИБҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

9.1. Таърифҳои асосӣ

Сифати таҳсилот тавсифи комплексии фаъолияти таълимӣ ва омода намудани донишҷӯёнро, ки дараҷаи мутобиқати онҳоро бо стандарти давлатии таҳсилот ва талаботи асосии ҷонибҳои манфиатдор ва ҳамчунин сатҳи дастовардҳои мақсадҳои ба нақша гирифта ва натиҷаҳои барномаҳои таҳсилотӣ ифода менамояд, фаро мегирад.

Таъмини сифат раванди ташаккули шароитҳои муайян ва ҷудо намудани захираҳои зарурие мебошад, ки мутобиқати мазмуну мундариҷаи барномаи таҳсилотӣ, имкониятҳои таҳсилот ва воситаҳои мақсади барномаро нисбат ба дараҷаи сифат инъикос менамояд.

Низоми дохилии таъмини сифат дар донишкада – ин маҷмӯи сохторҳои ташкилии донишкада, ҳуҷҷатгузории дохилӣ, нишондодҳо, равандҳо, захираҳо, ки барои ҳамеша баланд бардоштани сифати барномаҳои таҳсилотӣ ва рушди фарҳанги канданашаванда хидмат мекунанд, мебошад.

9.2.Принсипҳои кафолати сифат

Принсипҳои кафолати сифат дар ДДЗТ ба номи С.Улуғзода инҳо мебошанд:

-таъмини сифати таҳсилот ва кафолати он дар сатҳи зарурӣ;

-кафолати сифат ба талаботи низомҳои гуногуншакли таҳсилоти олӣ, донишкада ва донишҷӯён;

-ба эътибор гирифтани талаботи донишҷӯён, ҷомеа ва дигар ҷонибҳои манфиатдор;

-таҳлил ва таҷдиди барномаҳои таҳсилот тавассути сохторҳои дахлдори донишкада ба таври мунтазам;

-худҳисоботдиҳии даврӣ аз рӯи натиҷаҳои омоданамоии донишҷӯён тибқи барномаҳои таҳсилотӣ;

-мунтазам дар байни донишҷӯён, хатмкунандагон ва корфармоён гузаронидани пурсишҳо (анкетаронӣ);

-бо мақсади таҳлил намудани сифати барномаҳои таҳсилотӣ даъват намудани ташхисгарони беруна;

- боз будани дастрасии натиҷаҳои баҳодиҳӣ ба сифати барномаҳо барои ҷомеа.

9.3.Стандартҳои дохилии таъмини сифат

Низоми дохилии таъмини сифат дар заминаи “Стандартҳо ва роҳнамо барои таъмини сифати таҳсилоти олӣ дар фазои аврупоии таҳсилоти олӣ (ESG)” таҳия гардида, аз ҷанбаҳои зерин иборат аст:

- сиёсати дохилии таъмини сифат;
- таҷдид ва такмили барномаҳо;
- таълими ба донишҷӯ нигаронидашуда;
- стандартҳои қабули донишҷӯён, назорати давомот ва пешрафт, эътироф гардидан ва шаҳодатномадиҳӣ;
- стандартҳое, ки равандҳои адолатноку шаффофро зимни ба кор гирифтан, рушди касбӣ ва аз кор озод намудани кормандон ба инобат мегиранд;
- стандартҳои захираҳои таълимии низомҳои дастгирикунандаи таълимгирандагон (маблағгузории кофӣ барои таълим ва фаъолияти омӯзгорӣ; пешниҳоди захираҳои таълимии босифат ва дастрас, роҳҳои дастгирии донишҷӯён);
- стандартҳои идоракунии иттилоот (донишкада бояд ҷамъоварӣ, таҳлил ва истифодаи иттилооти мувофиқро бо мақсади идоракунии самараноки барномаҳои таҳсилотӣ ва дигар самтҳои фаъолият таъмин намояд);
- стандартҳои иттилоонии ҷамоатчигӣ: донишкада бояд дар хусусияти фаъолияти худ иттилоот нашр намояд, ки он шаффоф, аниқ, холисона, мубрам ва фаҳмову дастрас бошад;
- мунтазам баргузор намудани мониторинг ва баҳодиҳии даврии барномаҳо;
- таъмини мунтазами берунаи сифат.

10. ИДОРАКУНИИ ТАҒЙИРОТ

Дар ҳолати ворид намудани тағйирот ва ё таҷдид шудани барномаҳо кафедраи тахассусӣ бояд дар ин хусус маълумотҳои заруриро ба муҳокимаи Шӯрои олимони донишкада барои баррасӣ ва тасдиқ кардан манзур намояд.

Замимаи1

Шарҳи барномаҳои таълимӣ аз рӯи фанҳои ҳатмӣ

I. БАХШИ ФАНҲОИ ЗАМИНАВӢ
1.1. МОДУЛИ ИҶТИМОӢ-ГУМАНИТАРӢ
1.1.1. Фалсафа

Тавсифи мухтасари фан	**Фалсафа** - илми ҷомеашиносӣ буда, мавзӯи фалсафа шинохти ҳақиқати ҳастӣ ва объекти он тамоми ҳастӣ: табиат, ҷамъият, инсон ва қобилияти маърифатии вай аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.
Натичаҳои таълимие, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: ***Донад*** - зарурати омӯзиши фалсафа, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фалсафа, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи фалсафаро аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии фалсафаро бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати афкори гуногуни намояндагони макотиби фалсафӣ, ки марбут ба масоили ҳастишиносӣ ва маърифат кардани ҳодисоти олам; - тамаддунҳо ва ба ҷаҳонисозии арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; - таърихи ташаккули миллати тоҷик; - нақши донишҳои фалсафиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори фалсафиро дар шароити ҷомеаи техногенӣ ва иртиботӣ танҳо ба манфиати ҷоме; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои фалсафиро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-тадқиқотии худ. ***Тавонад*** - оид ба ғояи афкори фалсафӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои фалсафиро; - фарқ кардани ақидаҳои намояндагони мактабҳои фалсафиро оид ба масоили ҳастишиносӣ ва маърифатпазирӣ; - хусусиятгириҳои афкори фалсафиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи фалсафа; - истифодаи методҳои фалсафиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда; - таъриф додани мафҳумҳои калидии фалсафаро; - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. ***Аз худ намояд*** - малакаи таҳлилнамоиро;

	- малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	- таърихи фалсафа - онтология - гнесоология - фалсафаи инкишоф - фалсафаи иҷтимоӣ -антропологияи фалсафӣ -фалсафаи илм
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, комютерӣ)

1.1.2. Таърихи муосири Тоҷикистон

Тавсифи мухтасари фан	Таърихи муосири Тоҷикистон - илми ҷомеашиносӣ буда, марҳилаҳои асосии воқеаҳои солҳои гузашта, ҳаёти иқтисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсию мадании дар даврони истиқлолияти Тоҷикистон то имрӯз ба амал омадаро дар бар мегирад. Ҳадафи омӯзиши фан ба донишҷӯён додани донишҳои зарурӣ дар бораи рӯйдодҳои таърихи давлатдории муосири Тоҷикистон.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, англисӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад. - назарияҳои гуногуни фалсафӣ, ақидаи илмии онҳо ва самтҳои амалигардонии онро дар таҷриба дарк намояд.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхуд кардааст, бояд: ***Донад*** - зимни омӯзиши ин фан дониши муҳассилин дар бораи таърихи бойи аҷдодон боз ҳам васеътар шуда, дар онҳо тафаккури мантиқӣ тараққӣ кунад. - дар донишҷӯён ҳисси ватандӯстӣ, ифтихору адолати миллӣ равнақ ёбад. - дар мисоли анъанаҳои неки халқамон эҳсоси ватандорӣ бедор мегардад ва масъулияти хешро дар назди ҷомеаи ҷаҳонӣ ва тамаддуни башар идрок менамоянд. - заруриати омӯзиши ТМТ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои таърих, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи ТМТ аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии ТМТ-ро бо илмҳои ҷомеашиносӣ: таърихи халқи тоҷик, таърихи умумӣ, асосҳои давлат ва ҳуқуқ, фалсафа, сиёсатшиносӣ, демография, ҷуғрофия, археология, этнография, таърихи иқтисоди ҷаҳон-родарк кунад; ***Аз худ намояд*** - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.

Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	- Археология - Бостоншиносӣ - Этнография - Нумизматика
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаиэлектронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-комютерӣ)

1.1.3. Фарҳаншиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	**Фарҳаншиносӣ -**илмест, ки комёбиҳои фарҳангии давраҳои гуногуни ҷомеаи инсониро фаро мегирад. Омӯзиши илми фарҳангшиносӣ ба аҳли башар имконият медиҳад, ки аз дастовардҳои бузурги фарҳангу тамаддуни гузаштаю имрӯзаи бархурдор шаванд ва ба пешрафти он мусоидат намоянд.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ, фарҳангӣ ва динӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: ***Донад*** - зарурияти омӯзиши фарҳанг, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фараҳангшиносӣ, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, тафовути фарҳангшиносӣ аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии фарҳангшиносӣ бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ -ҷаҳонишавӣ ва арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; -муайян намудани, арзишҳои фарҳангӣ дар шароити ҷаҳоншумулӣ. - корбурди усулҳои асоси илмӣ дар омузиши фани фарҳангшиносӣ ***Тавонад*** - оид ба ғояи афкори фарҳангӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани масоилҳои асоси фарҳанг; - Таҳлили муқоисавӣ мосилҳои фарҳангӣ аз назари мутафаккирони мактабҳои гуногуни фалсафаӣ - Марҳилаҳои асоси ташаккулёби фарҳангшиносӣ ҳамчун илм. - Шарҳ ва тавзеҳи масоилҳои мубрами фарҳангшиносӣ - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. ***Малака ҳосил намояд*** - оид ба таҳлилнамоӣ; - оид ба таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ; - оид ба ҳамкорӣ кардан бо ҳамкасбон.
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	Назарияи фарҳанг. Таърихи фарҳанг. Фалсафаи фарҳанг.

Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ комютерӣ)

1.1.4. Сотсиология

Тавсифи мухтасари фан	Сотсиология- илми ҷомеашиносӣ буда, мавзӯи ҷомеа шинохти ҳақиқати иҷтимоӣ аз таърихи рушди афкори иҷтимоӣ ва объекти он тамоми соҳаҳои ҳаёти иҷтимоӣ: табиат, ҷамъият, шахс ва муносибатҳои институтсионии гурӯҳҳои дар ҷомеа мавҷуд бударо меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ,
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили равандҳои иҷтимоӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад. - назарияҳои гуногуни иҷтимоӣ, ақидаи илмии онҳо ва самтҳои амалигардонии онро дар таҷриба дарк намояд.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхудкардааст, бояд: ***Донад*** - заруриати омӯзиши сотсиология, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои сотсиология, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи сотсиологияро аз дигар илмҳои гуманитарӣ, алоқамандии сотсиологияро бо илмҳои фалсафа-онтропология, сиёсатшиносӣ ва этнология дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати афкори гуногуни намояндагони макотиби сотсиологӣ, ки марбут ба масоили ҳастишиносӣ ва маърифат кардани ҳодисоти олам ва муҳит; - тамаддунҳо ва ба ҷаҳонисозии арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ ва модернизатсияи он, тарбиявӣ; - нақши донишҳои сотсиологиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори иҷтиморо дар шароити ҷомеаи техногенӣ ва иртиботӣ танҳо ба манфиати ҷоме истифода барад; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои сотсиологияро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-тадқиқотии худ. ***Тавонад*** - оид ба ғояи афкори иҷтимоӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои сотсиологияро; -фарқ кардани ақидаҳои намояндагони мактабҳои сотсиологиро оид ба масоили ҳаёти ҷамъиятӣ ва маърифатпазирӣ; - хусусиятгириҳои афкори ҷамъиятиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи сотсиология; -истифодаи методҳои сотсиологиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қарор гиранда; - таърифдоданимафҳумҳоикалидии сотсиологиро; -дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. ***Аз худ намояд*** - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро;

	- малакаи бо шариконн худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	- таърихи сотсиология ва марҳилаҳои рушди он - тағйироти иҷтимоӣ - глобализатсия (ҷаҳонишавӣ) ва модернизатсия ҷамъият - низоми табақабандии иҷтимоӣ - фалсафаи иҷтимоӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаиэлектронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натичаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣкомютерӣ)

1.1.5.Сиёсатшиносӣ

Тавсифимухтасарифан	Фанни сиёсатшиносӣ яке аз фанҳои ҳатмии таълимӣ буда, ба донишҷӯён аз таърихи рушди афкори сиёсӣ, масъалаҳои марбути сиёсат, давлат, ҳокимият, сиёсати дохилӣ ва хориҷӣ, мавзӯъоти мухталифи сиёсати муосир маълумот медиҳад ва дар ниҳояти амр, ҷаҳонбинии сиёсии донишҷӯёнро ташаккул медиҳад. Таълими фанни мазкур дар асоси санадҳои меъёриву ҳуқуқӣ ва Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ татбиқ карда мешавад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, англисӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - баланд бардоштани сатҳи шуури сиёсӣ, маданияти сиёсӣ ва огоҳ будан аз равандҳои сиёсии ҷомеа . - назарияҳои гуногуни сиёсӣ, ақидаи илмии онҳо ва самтҳои амалигардонии онро дар таҷриба дарк намояд.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан бадаст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхуд кардааст, бояд: ***Донад*** -аз худ кардани равияҳо, ҷараёнҳо ва мактабҳои мухталифи афкори сиёсӣ; -омӯзиши мавзӯъҳои гуногуни сиёсати муосир; -ташаккули ҷаҳонбинии сиёсии донишҷӯён; -огоҳ шудан аз равандҳои сиёсии ҷаҳонӣ; -баланд бардоштани маданият ва шуури сиёсии донишҷӯён; -омӯхтани алоқамандии сиёсат бо иқтисодиёт; -маълумот пайдо кардан оиди системаҳои сиёсӣ; -баланд бардоштани ҳисси ифтихори миллӣ, худшиносӣ ва ҳуввияти миллӣ; -баланд бардоштани маданияти шаҳрвандӣ. ***Тавонад*** - оид ба афкори сиёсӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои сиёсатшиносӣ; - фарқ кардани афкори сиёсиро оид ба намояндагони мактабҳои сиёсӣ; - истифодаи методҳои сиёсиро оиди ҳалли проблемаҳои сиёсии замони муосир истифода баранд; - шарҳу эзоҳи категорияҳои илми сиёсӣ; - дарк намудани проблемаҳои рӯзмарраи замони муосир ва роҳҳои бартараф намудани онҳоро. ***Аз худ намояд*** - малакаи таҳлилнамоии масъалаҳои сиёсиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва амалии илми мазкурро;

Номгӯи боб / мавзӯъҳои фан	- сиёсатшиносӣ - моҷароншиносӣ -геополитика - сиёсатшиносии муқоисавӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натичаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ комютерӣ)

1.1.6. Ҳуқуқ аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Фанни ҳуқуқ ҳамчун қисми таркибии илми муосири Тоҷикистони соҳибиситиқлол қисми ҷудонашавандаи ташаккули дониш ва малакаи касбии мутахассиси ояндаи тамоми самтҳои илм, бахусус илми ҳуқуқшиносӣ ба ҳисоб меравад. Мусаллам аст, ки дарк намудани тахассуси худ ва дар ин замина омӯхтани донишҳои соҳавӣ барои ҳар як донишомӯз роҳи дурустро ба самти камолоти ӯ мекушояд. Фанни ҳуқуқ донишҳои заминавиро барои донишҷӯён пешниҳод намуда, шуури ҳуқуқии онҳоро дар ҷодаи аз бар намудани қонунгузории ҶГ баланд мебардорад.Мақсади омӯзиши Фанни ҳуқуқ ин дар шуури донишҷӯён бедор намудани донишҳои аввалини ҳуқуқӣ онҳо ба шумор меравад. Донишҷӯён бо аз худ намудани фанни мазкур метавонанд мақсад, моҳият ва зарурати ташкили ихтисоси худро дарк намуда, бо ин васила дар курсҳои болоӣ бе мушкилот таҳсили худро идома диҳанд. Ҳамзамон омӯзиши фан шуури ҳуқуқии онҳоро оид ба қонунгузории ҶГ баланд намуда барои татбиқи он дар амал мусоидат менамояд.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ.
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии муносибатҳои ҳуқуқиро дар заминаи қонунгузории ҶГ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, кифанни мазкурроазхудкардааст, бояд: ***Донад*** - заруриати омӯзиши фанни ҳуқуқ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои қонунгузории молиявӣ, марҳилаҳои инкишофи қонунгузории ҶГ, фарқи фанни ҳуқуқро аз дигар илмҳои ҳуқуқшиносӣ, алоқамандии ҳуқуқро бо илмҳои ҳуқуқӣ-иқтисодӣ ва ҷомеашиносӣ дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати афкори гуногуни муҳаққиқони фанни ҳуқуқшиносӣ, ки марбут ба масоили муаммоҳои назария ва амалияи фанни ҳуқуқшиносӣ мебошанд. - нақши донишҳои ҳуқуқиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори ҳуқуқиро дар шароити ҷомеаи муосир ва оянда танҳобаманфиати ҷоме; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои ҳуқуқиро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-тадқиқотии худ. ***Тавонад*** - оид ба ғояи шуури ҳуқуқӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои ҳуқуқиро; - фарқ кардани ақидаҳои олимони мактабҳои ҳуқуқиро оид ба масоили ҳуқуқшиносӣ ва маърифати ҳуқуқӣ; - хусусиятгириҳои шуури ҳуқуқиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи ҷомеа; - истифодаи методҳои ҳуқуқӣро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда; - таъриф додани мафҳумҳои калидии ҳуқуқиро;

	- дарк намудани масоили ҳуқуқии мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. *Аз худ намояд* - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	– Мафҳум ва моҳияти давлат; – Давлати ҳуқуқбунёд ва ҷомеаи шаҳрвандӣ; – Маҳфум ва моҳияти ҳуқуқ; – Ҳукуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд; – Таълимот дар бораи Конститутсия.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Кори хаттӣ, презентатсия, реферат, супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натичаиниҳоиитаълими фан	Имтиҳон (тестӣкомютерӣ)

1.1.7. Диншиносии илмӣ

Тавсифи мухтасари фан	**Диншиносии илмӣ** - ҳамчун илм сабабҳои пайдоиш ва ташаккули динҳоро дар масири таъсири байниҳамдигарии онҳо ва таъсир ва алоқамандии онҳо бо дигар навъҳои фарҳанг мавриди таҳлил ва омӯзиш қарор медиҳад.
Намуди машғулиятҳо	назариявӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ, фарҳангӣ ва динӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: ***Донад*** - зарурияти омӯзиши диншиносӣ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои диншиносӣ, марҳилаҳои таърихии инкишофи диншиносӣ, тафовути диншиносӣ аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии диншиносӣ бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ; -ҷаҳонишавӣ ва арзишҳои динӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; - нақши дин ва донишҳои динӣ дар ҷомеа. -муайян намудани, арзишҳои динӣ дар шароити ҷаҳоншумулӣ. - корбурди усулҳои асоси илмӣ дар омузиши фани диншиносӣ; ***Тавонад*** - оид ба ғояи афкори динӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани масоилҳои асоси дин; - Таҳлили муқоисавӣ мосилҳои динӣ аз назари мутафаккирони мактабҳои гуногуни фалсафаӣ - Марҳилаҳои асоси ташаккулёби диншиносӣ ҳамчун илм. - Шарҳ ва тавзеҳи масоилҳои мубрами диншиносӣ - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. ***Малака ҳосил намояд*** - оид ба таҳлилнамоӣ; - оид ба таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ; - оид ба ҳамкорӣ кардан бо ҳамкасбон.

Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	- диншиносӣ ва мавзуи баҳси он; - дин ҳамчун унсури фарҳанг; - фалсафаи дин; - алоқамандӣ ва тафовути динҳо; - дин ва ҷаҳони имрӯз.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, комютерӣ, шифоҳӣ)

1.2. МОДУЛИ ФАНҲОИ ЗАБОНӢ

1.2.1.Забони тоҷикӣ аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	**Забони тоҷикӣ аз рӯи ихтисос** - Барнома дар асоси “Барномаи таълимӣ аз фанни забони тоҷикӣ (барои донишҷӯёни ғайриихтисоси муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ)”-и Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2016 барои факултетҳои ғайрифилологӣ таҳия гардидааст. Ҳадафу мақсади барномаи таълимии забони тоҷикӣ баланд бардоштан ва такмил додани сатҳи саводи хаттиву шифоҳии донишҷӯён, рушд додани маҳорати сухандонӣ, инкишоф додани захираи таркиби луғавии онҳо бо роҳи луғатдонӣ ва истилоҳоти тахассусӣ, аз худ намудани ҳуҷҷатнигорӣ ва ғайраҳо мебошад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ (амалӣ), кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- Риояи меъёри забони адабии тоҷик. - Риояи имлои забони адабии тоҷик дар нутқи хаттӣ. - Инкишоф додани нутқи шифоҳӣ дар заминаи риояи меъёри талаффуз. - Ҳифз намудани калимаҳои душворфаҳм ва истилоҳҳои тахассусӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Баланд бардоштани савияи забондонӣ. Омӯзиши меъёрҳои забони адабии тоҷик. Роҳҳои ташаккули нутқи хаттию шифоҳӣ. Ташаккул ва такомули захираи луғавӣ. Дар ҳуҷҷатҳои идорӣ босаводона истифода кардани меъёрҳои навишт. Ҳифзи калимаҳои душворфаҳм, таркиб ва ибораҳои маҷозӣ аз эҷодиёти адибони тоҷик.
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	Бахшҳои муҳими илми забоншиносӣ: - Овошиносӣ - Луғатшиносӣ (вожашиносӣ) - Сарф ва наҳв - Фразеология - Аломатҳои китобатӣ - Услубшиносӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Иҷрои машқҳо, таҳлили матну луғатҳои тахассусӣ, таҳияи ҳуҷҷату санадҳои расмӣ-коргузорӣ; пурсиш аз рӯи саволномаҳо (карточкаҳо); суҳбати инфиродӣ (қабули КМРО); супоришҳои тестӣ (ҳангоми қабули рейтинг)

Шакли арзебии натичаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон тариқи компютер (тестӣ)

1.2.2. Риторика

Тавсифи мухтасари фан	Фанни **риторик**а дар силсилаи тадрисоти умумифилологӣ мавқеи муҳим дошта, дар алоқамандӣ бо омӯзиши паҳлӯҳои мухталифи забон ва адабиёти тоҷик мавриди таълим қарор дорад. Вазифаи курси мазкур барои равшану аниқ ҷамъбаст намудани донишу маҳорат ва дарку вусъати ҷаҳонбинии донишҷӯён мусоидат мекунад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯй зимни азхудкунии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд.	-қобилияти таҳлилнамоиро аз худ кунад; -таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонад; -тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо(иттилоот)-ро аз худ карда тавонад ва бо компютор ҳамчун бо воситаи идоракунии иттилоот кор карда тавонад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд.	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд **Донад:** -предмети омӯзиши «ҳусни баён», вазифаи курси мазкур, алоқаи он бо фанҳои дигарро; -принсипҳои таълими «ҳусни баён», шаклҳои ташкили машғулиятҳои таълимии фанни мазкурро; -усулҳои баррасии шаклҳои дигари кор-тарзи истифодаи барномаи таълим ва китобҳои дарсии «ҳусни баён», аёният, технологияи муосири информатсиониро; **Тавонад:** -донишҳои назариявии худро дар амал тадбиқ намудан; -истифодаи «Барномаи фанни «Риторика» -ро; -таҳлили мундариҷа ва маводи китобҳои дарсии Ҳусни баёнро» -ро; -роҳҳои ташкилу гузаронидани дарсро; -луғату истилоҳоти фанни мазкурро; -номгӯи мақолаҳое, ки доир ба ин фан доир шудааст; -номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; -номгӯйи мавзуъҳои асосии фанро.
Номгӯйи боб/мавзуъҳои фан	- фарқияти калимаҳои фонди асосии забон ва таркиби луғавии забон; - фарқ карда тавонистани маънои аслӣ ва маънои маҷозии калима; - муайян карда тавонистани силсилаҳои синонимӣ; - муайян кардани синониму антонимҳои ҷуфт; - оилаи забонҳо;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Китоби дарсӣ, компютери фардӣ, пректор, тахтаи электронӣ, матни электронии лексияҳо
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳони шифоҳӣ

1.2.3. Забони хориҷӣ (англисӣ) аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	**Забони англисӣ аз рӯи ихтисос** – яке аз забонҳои ғарбии гурӯҳи забонҳои германӣ мебошад, ки имрӯз дар Британиёи Кабир, Ирландия, Амрикои Шимолӣ, Австралия, Зеландияи Нав, Канада, ҳамчунин дар якқатор кишварҳои Осиё ва Африқо мустаъмал буда, бештар аз 500 млн. сокинони сайёраи мо ҳоло бо ин забон такаллум менамоянд. Мақсади асосии таълими забони англисӣ ҳамчун забони хориҷӣ истифодаи амалии он мебошад, то ки забон чун воситаи муошират аз худ гардад ва маҳорати зарурӣ барои бо муваффақият ёд гирифтани забон ба даст ояд.

Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	-тарзи талаффузи овозҳо, оҳанг, задагузорӣ ва хусусиятҳои асосии тарзи пурраи талаффуз, ки барои вожаҳои касбӣ хос мебошанд, аз худ намудани мавзӯҳои асосии грамматикӣ, дуруст тарҷума намудани ҷумла, мазмуни матнро дарк намудан, ба саволҳо ҷавоб додан, бой гардонидани луғати тахассусӣ ва мухтасар баён намудани мазмуни матни тахассусӣ;
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: ***Донад*** - ҳадафи омӯзиши забони англисӣ, нақши забони англисӣ дар таррақиёти соҳаи биотехнология, мақоми рӯзафзуни забони англисӣ дар ҳаёти ҷомеаи муосири тоҷик; фарҳанг ва анъанаҳои милливу таърихии кишварҳои забонашон омӯхташаванда, одоби сухан, муошират, нутқи муколамавӣ; ***Тавонад*** ***а***) Фаҳмиш (дарккунӣ): - фаҳмидани мазмуни машқҳое, ки дар асоси маводҳои омӯхташудаи лексикӣ ва грамматикӣ тартиб дода шудаанд. б) Нутқи даҳонӣ : - дар асоси маводҳои омӯхташудаи лексикӣ мазмуни матни хондашуда ё аудио, видео, машқҳоро нақл карда тавонистан. - дар асоси мавзӯи омӯхташуда сӯҳбат карда тавонистан - матнҳои хониши инфиродӣ ва хонагиро хондан, сӯҳбат намудан ва нақл кардан. Мухтасар сӯҳбат намудан оиди масъалаҳои хаётии мавриди баҳс қароргиранда. Таъриф додани вожаҳои калидии тахассусӣ. в) Хониш - маҳорату малакаи бо матн кор карданро соҳиб гардидан (тасриф, фикрбандкунӣ ва исботи фикри худ), ривоҷи маҳорату малакаҳои хониши пешакӣ, шиносоӣ ва омӯзиш дар вақти кор бо маводҳои таълимӣ. г) Нутқи хаттӣ: - мазмуни матни хондашуда ё гӯшкардашударо бо тарзи хаттӣ баён карда тавонистан. ***Аз худ намояд*** - малакаи муҳокима намудан; - малакаи таҳлил намудан; - малакаи аз назаргузаронӣ; - малакаи муошират намудан;
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	- фонетика - лексилогия - морфология - синтаксис - фразеология - услубшиносӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, наворхои (видео)таълимӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натичаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ комютерӣ)

1.3. МОДУЛИ ФАНҲОИ ТАБИӢ-ИҚТИСОДӢ ВА ТЕХНОЛОГИЯИ ИНФОРМАТСИОНӢ

1.3.1. Технологияи информатсионӣ

Тавсифи мухтасари фан	**Технологияи информатсионӣ** - илми техникӣ буда, дар бораи усул ва воситаҳои коркарди иттилооти додашуда бо ёрии мошинҳои электронии ҳисоббарор, дар бораи равандҳои иттилоотии системаҳои техникӣ, табиат ва ҷомеа маълумот медиҳад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ

Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур бояд ташаккул ёбанд	- малакаи воридкунӣ, ҷустуҷӯ, таҳлил ва коркарди иттилооти компютерӣ, истифодаи он ҳангоми ҳалли вазифаҳои дар пеш гузошташуда; - малакаи истифодабарӣ аз барномаҳои гуногуни компютерӣ; - барои мутахассисони ҳамин соҳа малакаи барномависӣ дар забонҳои гуногун.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: *Донад* - зарурати омӯзиши фанни технологияи иттилоотӣ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фан, марҳилаҳои таърихии пайдоиш ва таназзули компютерҳо, алоқамандии фанни мазкур бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ, тасаввуроти хешро нисбат ба масоили иттилоотонии ҷомеа; - таъминоти техникии компютерҳо; - таъминоти барномавии компютерҳо; - на камтар аз 3 ё 4 асосҳои забонҳои барномасозӣ; - рамзонидани иттилоот ва шаклҳои алгоритмҳоро. *Тавонад* - тарз ва усули дурусти гузориши масъалаҳои барномасозӣ; - сохтани алгоритми ҳалли масъалаҳоро; - навиштани барнома дар асоси алгоритми сохташуда; - ворид кардани барнома ба компютер, таҳлил ва танзими он; - гирифтани натиҷаҳои барнома ва таҳлили дурустии онҳо; - истифода кардан азбарномаҳои амалии офисӣ (таҳриргарҳо ва ҷадвалҳо); - омода кардани рунамосози (слайди) тасвирӣ барои баромадҳо; - истифода кардан аз барномаҳои графикӣ ва зиддивирусӣ. *Аз худ намояд* - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	- муқаддимаи фан ва мафҳумҳои асосӣ - таъминоти техникии компютерҳо - таъминоти барномавии компютерҳо - системаҳои операторсионӣ (CO Windows) - таҳриргари матнӣ ва графикии Microsoft Word - таблитсаи электронии Microsoft Excel - истифодаи рунамосозҳои (слайдҳои) тасвирӣ барои баромадҳо - барномаҳои графикӣ бо рангрезии функционалӣ - таҳияи алгоритмҳо ва татбиқи системаҳои ҳисоб - забонҳои (муҳитҳои) барномасозӣ - барномаҳои зиддивирусӣ - хадамоти интернет
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Иҷрои супоришҳои тестӣ, ҳимояи ҳисоботи корҳои озмоишӣ, гузаронидани суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ комютерӣ)

1.3.2. Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография

Тавсифи мухтасари фан	Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография ҳамчун фанни зербунёди фундаменталӣ ба омӯзиш ва татқиқи ҷойгиршавии қувваҳои истеҳсолкунанда, рушд ва ташаккулёбии ҳудудии системаҳои иқтисодию иҷтимоӣ ва фаъолияти мунтазами онҳо машғул аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, англисӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни	-қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; -донишҷӯ қодир аст барои васеъ гардонидани мазмуну мундариҷаи курси

мазкур ташаккул бояд ёбанд	мазкур, баланд бардоштани ҷаҳонбинии илмӣ, тафаккури илмӣ-иқтисодӣ ва ҷойи ҷойгиршавии қувваҳои истеҳсолӣ, фанро аз худ намояд. -назарияҳои гуногуни географӣ, ақидаи илмии онҳо ва самтҳои амалигардонии онро дар таҷриба дарк намояд.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: ***донад*** -зарурияти омӯзиши фанни географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фан, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, аз дигар илмҳои табиатшиносӣ, алоқамандии географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, бо илмҳои табий-риёзӣ ва техникӣ иҷтимой-инсоншиносӣ, дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати масоили ҳаётишиносӣ ва баланд бардоштани маърифати илмӣ истифода намояд; -саҳми Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, барои омӯзиш ва тадқиқ ва муайян намудани иқтидори сарватҳои бойи ҷумҳурӣ ва ноҳияҳои иқтсиодии он мебошад, ки дар ҳамбастагӣ бо аҳолӣ, захираҳои меҳнатӣ, сохти ҷойгиршавии географии он, ташаккули соҳаҳои истеҳсолот ва ташкили ҳудудии ҷомеа амал мекунад; -нақши донишҳои табииро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори илмӣ-табииро дар шароити ҷомеаи техногенӣ ва иртиботӣ танҳо ба манфиати ҷомеа равона намояд; -методҳои илмии географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демографияро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-тадқиқотии худ қарор диҳад. ***Донишҷӯ бояд:*** -оид ба ғояи афкори илмии географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, андешаи дуруст пайдо карда тавонад; -мафҳум ва категорияҳои асосии географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демографияро фаҳмида онро шарҳ дода тавонад; -ақидаҳои намояндагони мактабҳои географиро оид ба масоили муайяннамоии ҷойи ҷойгиршавии қувваҳои истеҳсолӣ фарқ намояд; -истифодаи методҳои георафиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргирандаро истифода бурда тавонад; **Донишҷӯ бояд а*з худ намояд:*** - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	- Таърихи пайдоши фанни географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография; - Табиат омили муҳими ташкили ҳудудии хоҷагии халқ; - Ташкили ҳудудии хоҷагии халқ ва комплексҳои истеҳсолӣ; - Комплекси кишоварзию саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва алоқамандии он бо фонди замину об; - Аҳолӣ омили комплексии ташкили ҳудудии истеҳсолот.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ комютерӣ)

1.3.3. Экология

Тавсифи мухтасари фан	**Экология** – илмест, ки муносибатҳои организмҳои зинда ва ғайри зиндаро дар табиат меомӯзонад. Муҳити зист тамоми шароитҳои барои зиндагӣ лозимиро, ки инсон бе он наметавонист ва наметавонад вуҷуд дошт, фароҳам меорад. Инсон дар давраи таърихии тараққиёташ барои қонеъ намудани талаботҳои худ

	ҳазорҳо намуди ҳайвоноту растаниҳоро нобуд сохта, на танҳо муҳити атроф, балки манбаъҳои хурокворӣ, маводҳои сохтмонӣ ва манбаъҳои хӯрокаи олами ҳайвонотро ба хатари нобудшавӣ овардааст. Сабаби асосии чунин рафтор дар он аст, ки бисёри шахсони алоҳида, мардумон, баъзе аз табақаҳои ҷамъиятӣ аз оқибатҳои бухрони экологӣ хабардор нестанд ва ё маърифати экологии ин табақа на онқадар рушт кардааст. Мақсади омӯзиши фанни Экология тайёр кардани мутахасисони соҳибмаълумоте, ки бо дониши назариявӣ ва амалӣ муккамал мебошанд, иборат аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- таҳлил ва амалӣ намудани проблемаҳои экологӣ ҷиҳати паст кардани таъсри антропогенӣ ҳангоми фаъолият дар истеҳсолот ва татбиқ кардани лоиҳаҳои иқтисодии кишвар аз назари экологӣ; - истифодаи оқилонаи захираҳои табиат (аз ҷумла об, хок ва растани) ва ҳифзи он; - таъмини фаъолияти дурусти дастгоҳҳои газу чанг тозакунанда, оби ифлос ва коркарди партовҳои санотию маишӣ ҳамчун ашёи хоми дуюм дараҷа.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: ***Донад*** - зарурияти омӯзиши экология, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои экология, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи экологияро аз дигар илмҳои техникӣ ва биологӣ, алоқамандии экологияро бо илмҳои иқтисодӣ, табиӣ-риёзӣ, қонуниятҳои экологи ва гардиши моддаҳо дар табиат; - вазъи экологии имрӯза ва фардои муҳити табии, пешгуи кардани таъсири антропогени ба муҳити атроф ва оқилона истифодабарии сарватҳои рӯизамини ва зеризаминӣ ; - нақши донишҳои экологӣ барои мутахассисони самтҳои гуногуни иқтисодиёт (саноат, энергетика нақлиёт, ва ғайра); - усулҳои асосии илмӣ экологи ҷиҳати таҳия намудани нақшаҳо ва лоиҳаҳои иқтисодиёти кишвар аз назари экологӣ, пешбурди фаъолиятҳо оид ба корҳои илмӣ-тадқиқотӣ. ***Тавонад*** - пайдо кардани андешаҳои дуруст дар самти таҳлили физики-химияви муҳити атроф ва таъсири антропогении ба фазои атмосфера, об ва замин; - истифода ва риояи асосҳои ҳуқуқӣ, китоби сурх, консепсия ва меъёрҳои экологӣ барои самтҳои гуногуни истеҳсолӣ; - дарки масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳо; - рушди маърифати экологии аҳолӣ, беҳдошти муҳити зист ва рушди устувор; - мониторинги экологӣ дар экосистемаҳои гуногун ва дастрас намудани натиҷаҳои таҳлили ба аҳолӣ; - муайянкунии усулҳои гуногуни коркард ва истифодабарии партвҳо ба муҳити зист; - ҳалли проблемаҳои глобали, маҳали ва локали Тоҷикистон ва мавзеъҳои ҳифзшавандаи он; ***Аз худ намояд*** - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯъҳои фан	- таърихи экологияи умумӣ - ҳифзи муҳити зист - илми экологӣ - экологияи иҷтимоӣ -экологияи иқтисодӣ -экологияи шаҳрсозӣ - экологияи саноатӣ ва кишоварзӣ -экология нақлиётӣ -экологияи энергетикӣ

Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ комютерӣ)

2. БАХШИ ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ
2.1. МОДУЛИ ФАНҲОИ УМУМИКАСБӢ
2.1.1.История русской литературы

Краткое содержание дисциплины	Учебная программа по курсу «История русской литературы» составлена на основе требований новых образовательных стандартов и нового учебного плана 1-020302 – учитель русского языка и литературы в школе факультета русской филологии. История русской литературы первой половины XX века – важный курс в системе обучения филологов. Наряду с другими учебными дисциплинами история развития русской литературы формирует основы общей подготовки студентов. Курс «История русской литературы первой половины XX века» основывается на принципах связи искусства с жизнью, единства формы и содержания, осмысления историка - культурных сведений, нравственно-эстетических представлений, формирования умений оценки и анализа художественных произведений.
Виды занятий	лекции, практические, самостоятельная работа студентов с преподавателем
Язык преподавания	Русский
Формирование компетентности студентов в ходе усвоения данной дисциплины	Сформировать у студентов прочные и четкие знания и приобщение студентов к искусству слова, овладению богатейшими выразительными средствами русского литературного языка. Программа курса включает в себя художественные произведения русской литературы, поднимающие вечные проблемы: добро и зло, жестокости и сострадания, прекрасного в природе и человеческой жизни и т.д. Русская классическая литература была и остаётся ядром национальной культуры, определяющим развитие других видов искусства и своеобразие эпох. Она, может быть, в большей степени, чем собственно историческое знание, формирует образ нашего прошлого и настоящего, задаёт отношение к отдельным эпохам, общественным группам и историческим персонажам. Представленные в данной программе методические рекомендации к лекциям, практическим занятиям, экзаменам и самостоятельной работе сориентированы на усвоение студентами общих закономерностей и тенденций развития русской литературы первой XIX века.

	Содержание материала, положенного в основу курса «История русской литературы первой половины XX века», а также подходы к его осмыслению обусловлены двумя исходными моментами, непосредственно связанными с процессом развития литературы первой половины XX века: доминирующим в ней реалистическим художественным сознанием и романным жанром, определяющим литературное мышление этого времени.
Результаты обучения, которые приобретены студентом	**Студент должен**: 1) **знать:** навыки анализа литературного произведения, сведения о писателях и поэтах русской литературы; 2) **уметь:** применять полученные знания в области истории русской литературы в собственной профессиональной деятельности, в научно-исследовательской работе, участвовать в научных дискуссиях; 3) **читать:** выразительно и свободно программные тексты; 4) **владеть:** основными методами и приёмами исследовательской и практической работы в области устной и письменной коммуникации по тематике русской литературы. 5) **усвоить:** словарь и терминологию данной дисциплины; а) каталог материалов, изданных по данной дисциплине; б) наименования учебных материалов по данной дисциплине; в) наименования основных тем по этой дисциплине; г) обрести навыки и умения: - анализа; - теоретических и опытных исследований; - быть готовым к совместной работе в группе; - усвоить пути и способы получения сохранения и использования информации уметь использовать компьютер как средство управления информацией; - обрести навыки получения и обработки информации из Интернета; - научиться использовать нормативно-правовые документы; - анализируя различные темы, уметь делать необходимые выводы; - самостоятельно переводить тексты и свободно говорить на русском языке; - навыки использования компьютерных технологий на уровне продвинутого пользователя.
Разделы и темы дисциплины	История русской литературы: 1.история русской литературы XIX 10-40; 2.история русской литературы XIX 50-60; 3.история русской литературы XIX 70-90; 4. история русской литературы XX (1ой половины)
Средства обучения и техническое обеспечение дисциплины	Персональный компьютер, проектор, электронная доска
Формы текущего контроля	Работа с тестами, индивидуальная беседа со студентами, сдачи прочитанных художественных текстов
Формы итогового	Экзамен (компьютерное тестирование)

контроля дисциплины	

2.1.2. **Таърихи адабиёти тоҷик**

Тавсифи мухтасари фан	Таърихи адабиёти тоҷик барои тайёр намудани мутахассисони ояндаи соҳаи омӯзгорӣ ва тарҷумонӣ ва адабиётшиносону забоншиносони оянда пешбинӣ шудааст. Маҷмӯи таълимӣ-методии мазкур донишҷӯёнро бо паҳлӯҳои асосии илмҳои адабиётшиносӣ, махсусан, робитаҳои адабӣ дар рафти дарсҳои назарию амалӣ ва машғулиятҳои мустақилонаи КМРО шинос менамояд, онҳо мефаҳманд, ки таърихи адабиёт – илмест, ки чигунагии пайдоиш ва раванди ташакулу инкишофи адабиёти бадеии хаттии ин ё он халқро мураттибан меомӯзад, таърихи адабиёти ҳамон халқ номида мешавад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	-қобилияти таҳлилнамоиро аз худ кунад; -таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонад; -бо ҳамтоёни худ барои ҳамкорӣ кардан омодааст;
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меояд	Донишҷӯе, ки фанни макзкурро аз худ кардааст, бояд: *Донад* -мафҳумҳои асосии предмети таълими «Таърихи адабиёти тоҷик», алоқаи «Таърихи адабиёти тоҷик» бо фанҳои дигарро; -принсипҳои таълим, таълими «Таърихи адабиёти тоҷик» шаклҳои ташкили машғулиятхои таълими «Таърихи адабиёти тоҷик» -ро; *Тавонад* -донишҳои назариявии худро дар амал тадбиқ намудан; -истифодаи «Барномаи фанни «Таърихи адабиёти тоҷик» -ро; -таҳлили мундариҷа ва маводи китобҳои дарсии «Таърихи адабиёти тоҷик» -ро; *Аз худ намояд* -луғату истилоҳоти фанни мазкурро; -номгӯи мақолаҳое, ки доир ба ин фан доир шудааст; -номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; -номгӯи мавзӯъҳои асосии фанро.
Номгӯи боб/ мавзӯъҳои фан	- Мавзӯи омӯзиши таърихи адабиёти тоҷик - давраҳо ва марҳилаҳои инкишофи адабӣ - пайдоиш - таҳаввул ва инкишофи методу ҷараён ва мактабҳои адабӣ - сабкҳои адабӣ ва услубҳои эҷодӣ - ҳаёт ва эҷодиёти адибон - анвои адабӣ ва таърихи пайдоишу инкишофи онҳо - равобити адабӣ бо адабиёти дигар мардумони ҷаҳон

	- ривоят ва қиссаву достонҳо дар таърихи адабиёт - пайдоиши қолабҳои шеър (авзону қофия) - санъатҳои адабӣ ва инкишофи онҳо - таълимоти фалсафию иҷтимоӣ ва таъсири он ба мазмуну шакли адабиёт - омӯзиши илми таърихи адабиёт - таъсири дину оин
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.3. Сопоставительная типология

Краткое описание учебного предмета	Настоящий курс предусмотрен для сопоставления типологии русского и таджикского языков. Выработать у студентов систему научных взглядов на общее и специфическое в языках и дать им конкретные знания о сходстве и различиях в фонетическом и грамматическом строе русского и родного языков. Она определяется профессиональными задачами подготовки учителя словесника к условиям двуязычия. Задача курса «Сопоставительная типология русского и таджикского языков» - выработать у студентов систему научных взглядов на общее и специфическое в языках и дать им конкретные знания о сходстве и различиях в фонетическом и грамматическом строе русского и родного языков. Она определяется профессиональными задачами подготовки учителя словесника и филолога переводчика к условиям двуязычия.
Виды занятий	лекционные, практические, самостоятельные, коллоквиумы, открытые занятия
Язык обучения	русский
Компетенции, развивающиеся у студента при освоении предмета	формирование лингвистической компетенции в области языкознания, сопоставления типологии русского и таджикского языков, взгляда на язык как системы взаимосвязанных явлений, расширение кругозора, развитие научного, лингвистического мышления к фактам языка и явлениям речи; формирование знаний по плодотворному воздействию лингвистической теории на практику преподавания русского языка в национальной школе; овладение приёмами коммуникативной деятельности, развитие способностей формирования общенаучных и лингвистических умений; овладение лингвистической терминологией, точным определением научных понятий, обоснование языковых классификаций, использование методов исследования явлений языка.
Знания и умения, приобретённые при обучении предмету	**Знания:** общих закономерностей возникновения, сопоставления типологии русского и таджикского языков, функционирования и развития языков, отдельных сторон

	языковой структуры и основных проблем теории языкознания, особенностей функционирования языка, методов и приёмов лингвистического исследования и описания языка **Умения**: творческий подход к определению языковых групп, сопоставления типологии русского и таджикского языков, познавательный интерес к самостоятельным исследованиям в области генеалогической и типологической классификации языков, употребление соответствующей терминологии, закрепление теоретических знаний и практических навыков.
Содержание предмета	общие сведения о разделах языкознания, сравнительно-историческом методе, генеалогической и типологической классификации языков
Учебные и технические средства обучения	**Учебные средства обучения**:учебники, учебные пособия, раздаточный материал (карточки, тесты), графическая наглядность (таблицы и схемы), иллюстративная наглядность (портреты лингвистов, учебники, словари и справочники); **Технические средства обучения:** компьютер, ноутбук, колонки, проектор, электронная доска, аудио и видео материалы (диски, учебные видеофильмы), электронные книги и презентации.
Виды текущего контроля	самостоятельные и контрольные работы, презентации, тестовые задания, индивидуальные устные ответы, работа в группе и т.д.
Итоговые результаты	экзамен (тестирование)

2.1.4.**Профессиональная психология**

Краткое описание предмета	**Общая педагогика** – это как раз та научная дисциплина, которая открывает путь к эффективной и качественной организации учебного процесса и всей деятельности каждого педагога и педагогического коллектива в целом.
Типы занятия	лекция, практическое занятие, самостоятельная работа студента с преподавателем
Язык обучения	Русский, таджикский
Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины	- способность осуществлять обучение, воспитание и развитие с учетом социальных, возрастных, психофизических и индивидуальных особенностей, в том числе особых образовательных потребностей обучающихся готовностью к психолого-педагогическому сопровождению учебно-воспитательного процесса - способность решать задачи воспитания и духовно-нравственного развития, обучающихся в учебной и внеучебной деятельности
Итог обучения, полученные в результате преподавания	**Студент должен иметь базовые знания по общей педагогики.** **Знать:** - сущность педагогической деятельности как профессии; ее ценностные характеристики; - требования к культуре педагогической деятельности и общения; - значение образования и профессии педагога для личности, общества, государства;

	Уметь: - обосновывать собственное отношение к выбранной профессии на основе полученных знаний; - анализировать модели педагогической деятельности и взаимодействия - анализировать мотивы личностного продвижения в системе педагогического образования; **Владеть:** - профессиональным самообразованием и личностным; - культурой педагогической деятельности и общения; - способами профессионального развития, осуществления профессиональной карьеры.
Название главы / темы	- Общие вопросы педагогики - онтология - Теоретические и методические основы обучения - Теоретические и методические основы воспитания - Развитие образования в современном мире - Общие вопросы школоведения
Учебные пособия и техническое оборудование предмета	Персональный компьютер, проектор, электронная доска
Текущие формы контроля	Тестовые задания, идивидуальная беседа
Форма оценки конечного результата обучения предмету	Экзамен (тестирование)

2.1.5.Введение в языкознание

(Муқадимаи забоншиносӣ)

Краткое описание учебного предмета	- начальный и первый курс науки о языке в системе дисциплин лингвистического цикла первого семестра, состоящего из 3 кредитов (72 ч.): лекций -32 ч., СРСП -16 ч., СРС - 24 ч.). Цель-выработка понимания явлений языка, общих закономерностей возникновения, функционирования и его развития, изучение отдельных сторон языковой структуры, знакомство с основными понятиями и терминами лингвистики, расширение лингвистического кругозора студента, развитие научного, лингвистического мышления и философского подхода к фактам языка, явлениям речи; знакомство с человеческим языком как общественным явлением, со структурой и историческим развитием языка, с основными понятиями и терминами современного языковедения, знание которых необходимо для серьёзного изучения любого языка; курс служит общим теоретическим введением ко всему комплексу лингвистических дисциплин любой филологической специальности.
Виды занятий	лекционные, практические, самостоятельные, коллоквиумы, открытые занятия

Язык обучения	русский
Компетенции, развивающиеся у студента при освоении предмета	формирование лингвистической компетенции в области языкознания, взгляда на язык как системы взаимосвязанных явлений, расширение кругозора, развитие научного, лингвистического мышления к фактам языка и явлениям речи; формирование знаний по плодотворному воздействию лингвистической теории на практику преподавания русского языка в национальной школе; овладение приёмами коммуникативной деятельности, развитие способностей формирования общенаучных и лингвистических умений; овладение лингвистической терминологией, точным определением научных понятий, обоснование языковых классификаций, использование методов исследования явлений языка.
Знания и умения, приобретённые при обучении предмету	**Знания:** общих закономерностей возникновения, функционирования и развития языков, отдельных сторон языковой структуры и основных проблем теории языкознания, особенностей функционирования языка, методов и приёмов лингвистического исследования и описания языка **Умения**: творческий подход к определению языковых групп, познавательный интерес к самостоятельным исследованиям в области генеалогической и типологической классификации языков, употребление соответствующей терминологии, закрепление теоретических знаний и практических навыков.
Содержание предмета	общие сведения о разделах языкознания, сравнительно-историческом методе, генеалогической и типологической классификации языков
Учебные и технические средства обучения	**Учебные средства обучения**:учебники, учебные пособия, раздаточный материал (карточки, тесты), графическая наглядность (таблицы и схемы), иллюстративная наглядность (портреты лингвистов, учебники, словари и справочники); **Технические средства обучения:** компьютер, ноутбук, колонки, проектор, электронная доска, аудио и видео материалы (диски, учебные видеофильмы), электронные книги и презентации.
Виды текущего контроля	самостоятельные и контрольные работы, презентации, тестовые задания, индивидуальные устные ответы, работа в группе и т.д.
Итоговые результаты	экзамен (тестирование)

2.1.6.Введение в литературоведение

Краткое описание предмета	**Введение в литературоведение –** является одной из основных дисциплин при подготовке студентов по специальности «Филология», так как этот курс дает студентам основополагающие литературоведческие знания, без которых невозможно дальнейшее изучение истории литературы, как русской, так и зарубежной. Теоретическая часть курса направлена на то, чтобы сформулировать у студентов знания по основным теоретическим проблемам понятиям. Практическая часть направлена на формирование у студентов навыков литературоведческого анализа
Типы занятия	лекция, практическое занятие, самостоятельная работа студента с преподавателем
Язык обучения	Русский
Компетенции, которые должен развить студент при освоении предмета	- иметь представление о литературной норме, вариантах нормы и о ненормированной речи; - осознать потребность в постоянном совершенствовании речевых умений и навыков; - знать источники пополнения знаний по культуре речи, уметь быстро и четко ориентироваться в многообразии справочной и словарной литературы; - иметь представление об историческом характере литературной нормы, знать основные этапы её становления; - знать наиболее употребительные выразительные средства русского литературного языка;
Итог обучения, полученные в результате преподавания	**В результате изучения дисциплины «Введение в литературоведение» обучающийся должен:** **Знать:** - способы произношения звуков, правильно ставить ударение, основные особенности произношения, необходимые для профессиональных связей; - обладать словарным запасом в объёме не менее 4000 лексических единиц, обладающих общими, терминологическими, общенаучными, официальными и другими особенностями - проблемы словообразования, фразеологические единицы, основные способы письменного и устного общения; - способы общения, разговорной и монологической речи с использованием технических средств. **Уметь:** - прочные навыки аргументировать свои мысли на русском языке; - умения грамотно использовать русский язык в профессиональной сфере; - навыки постановки проблемы на русском языке; - правильно понимать тексты на русском языке; - правильное понимание постановки проблемы на русском языке **Владеть**: - анализа;

	- теоретических и опытных исследований; - быть готовым к совместной работе в группе; - усвоить пути и способы получения, сохранения и использования информации, уметь использовать компьютер как средство управления информацией;
Название главы / темы	- Литературоведение как наука - Литература как вид искусства - Литературное произведение как единое целое - Композиция художественного произведения
Учебные пособия и техническое оборудование предмета	Персональный компьютер, проектор, электронная доска
Текущие формы контроля	Тестовые задания, идивидуальная беседа
Форма оценки конечного результата обучения предмету	Экзамен (тестирование)

2.1.7.Общее языкознание

(Забоншиносии умумӣ)

Краткое описание учебного предмета	«Общее языкознание» - завершающий курс в системе дисциплин лингвистического цикла. Цель - овладение методологией научного исследования, изучение достижений мирового языкознания, обобщение, углубление и расширение лингвистической подготовки студентов-филологов
Виды занятий	лекционные, практические, самостоятельные, коллоквиумы, открытые занятия
Язык обучения	русский
Компетенции, развивающиеся у студента при освоении предмета	-расширение лингвистической подготовки студентов-филологов; -формирование знаний по плодотворному воздействию лингвистической теории на практику преподавания русского языка в национальной школе; -овладение студентами приёмами коммуникативной деятельности; развитие способностей формирования общенаучных и лингвистических умений; усвоение знаний в области лингвистики, овладение лингвистической терминологией, точным определением научных понятий, обоснованием языковых классификаций и умением использовать наиболее адекватные методы исследования явлений языка.
Знания и умения, приобретённые при обучении	**Знания:** основных проблем теории и истории языкознания, особенностей функционирования языка, методов и приёмов лингвистического исследования и описания языка **Умения**: творчески подходить к различным направлениям и школам отечественного и зарубежного языкознания, выявить их

предмету	методологическую основу
Содержание предмета	Разделы:1) **история языкознания** (вопросы языкознания в филологии классической древности, возникновение сравнительно-исторического языкознания, возникновение германистики, славистики, компаративистики, лингвистические школы (КЛШ, МЛШ, СпбЛШ и др.), философия языка В. Гумбольдта);2) **теория языка** (семиотический аспект, металингвистика, общественная природа языка, взаимодействие языков и языковые контакты); 3) **методы и приёмы лингвистического анализа** (лингвистические методы: описательный, сравнительный, описательный, сравнительно – генетический, сопоставительный).
Учебные и технические средства обучения	**Учебные средства обучения**:учебники, учебные пособия, раздаточный материал (карточки, тесты), графическая наглядность (таблицы и схемы), иллюстративная наглядность (портреты лингвистов, учебники, словари и справочники); **Технические средства обучения:** компьютер, ноутбук, колонки, проектор, электронная доска, аудио и видео материалы (диски, учебные видеофильмы), электронные книги и презентации.
Виды текущего контроля	самостоятельные и контрольные работы, презентации, тестовые задания, индивидуальные устные ответы, работа в группе и т.д.
Итоговые результаты	экзамен (тестирование)

2.1.8.Услубшиносии забони тоҷикӣ

Тавсифи мухтасари фан	Услубшиносӣ як навъ фанест дар миёни забоншиносӣ ва адабиётшиносӣ. Ҳадафи он, пеш аз ҳама, аз инкишоф додани малакаи забонфаҳмии шогирдон, такмили дониши андӯхтаи онҳо оид ба меъёрҳои маъмули забони адабии тоҷик, ошно сохтани онҳо бо масоили назарияву амалии услубшиносӣ, аломат ва хусусиятҳои асосии хелҳои услубии забон ва услубҳои нутқ иборат аст.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯй зимни азхудкунии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд.	-қобилияти таҳлилнамоиро аз худ кунад; -таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонад; -тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо(иттилоот)-ро аз худ карда тавонад ва бо компютор ҳамчун бо воситаи идоракунии иттилоот кор карда тавонад.
Натичаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд.	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд **Донад:** -предмети омӯзиши «Услубшиносӣ», вазифаи курси мазкур, алоқаи он бо фанҳои дигарро; -принсипҳои таълими « Услубшиносӣ», шаклҳои ташкили

	машғулиятхои таълимии фанни мазкурро; -усулҳои баррасии шаклҳои дигари кор-тарзи истифодаи барномаи таълим ва китобҳои дарсии « Услубшиносӣ», аёният, технологияи муосири информатсиониро; **Тавонад:** -донишҳои назариявии худро дар амал тадбиқ намудан; -истифодаи «Барномаи фанни «Услубшиносӣ» -ро; -таҳлили мундариҷа ва маводи китобҳои дарсии «**Услубшиносӣ**» -ро; -роҳҳои ташкилу гузаронидани дарсро; -луғату истилоҳоти фанни мазкурро; -номгӯи мақолаҳое, ки доир ба ин фан доир шудааст; -номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; -номгӯйи мавзуъҳои асосии фанро.
Номгӯйи боб/мавзуъҳои фан	- Мавзуи баҳси услубшиносӣ; - Услубшиносии функционалӣ; - Услуби коргузории расмӣ; - Услуби бадеӣ; - Услуби илмӣ; -Хусусиятҳои услубии қабатҳои луғавии забони адабии тоҷик.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Китоби дарсӣ, компютери фардӣ, пректор, тахтаи электронӣ, матни электронии лексияҳо
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳони шифоҳӣ

2.1.9.**Стилистика руского языка**

Краткое описание учебного предмета	Стилистика ранее определила свой объект, как учение о культуре речи, но процессы дифференциации научного знания привели к тому, что современная стилистика, по существу, расчленилась насколько наук, и единый объект ее уже трудно осознается. В рамках стилистики сформировалось как вполне самостоятельное учение о функциональных стилях языка и речи (функциональная стилистика).
Виды занятий	лекционные, практические, самостоятельные, коллоквиумы, открытые занятия
Язык обучения	русский
Компетенции, развивающиеся у студента при освоении предмета	формирование лингвистической компетенции в области языкознания, взгляда на язык как системы взаимосвязанных явлений, расширение кругозора, развитие научного, лингвистического мышления к фактам языка и явлениям речи; - глубокое понимание сущности изучения языка; - обработка информации на русском языке; - выделение основных источников, объяснение, подтверждение и анализ; - навыки выделения полезной научно-технической информации

	из электронной библиотеки и интернета.
Знания и умения, приобретённые при обучении предмету	**Знания:** общих закономерностей возникновения, функционирования и развития языков, отдельных сторон языковой структуры и основных проблем теории языкознания, особенностей функционирования языка, методов и приёмов лингвистического исследования и описания языка **Умения**: творческий подход к определению языковых групп, познавательный интерес к самостоятельным исследованиям в области генеалогической и типологической классификации языков, употребление соответствующей терминологии, закрепление теоретических знаний и практических навыков.
Содержание предмета	общие сведения о разделах языкознания, сравнительно-историческом методе, генеалогической и типологической классификации языков
Учебные и технические средства обучения	**Учебные средства обучения**: учебники, учебные пособия, раздаточный материал (карточки, тесты), графическая наглядность (таблицы и схемы), иллюстративная наглядность (портреты лингвистов, учебники, словари и справочники); **Технические средства обучения:** компьютер, ноутбук, колонки, проектор, электронная доска, аудио и видео материалы (диски, учебные видеофильмы), электронные книги и презентации.
Виды текущего контроля	самостоятельные и контрольные работы, презентации, тестовые задания, индивидуальные устные ответы, работа в группе и т.д.
Итоговые результаты	экзамен (тестирование)

2.1.10. История русского языка

(Таърихи забони рус)

Краткое описание учебного предмета «История русского литературного языка»	Завершающий курс в системе дисциплин лингвистического цикла. Цель - овладение методологией научного исследования, изучение достижений мировой славистики, обобщение, углубление и расширение лингвистической подготовки студентов-филологов, выработка понимания исторических явлений языка и общих закономерностей возникновения, функционирования и развития языка с точки зрения современности и истории, изучение отдельных исторических сторон языковой структуры, знакомство с основными понятиями и вопросами исторической фонологии, расширение лингвистического кругозора студента по исторической морфологии и историческому синтаксису, развития научного подхода к фактам языка и явлениям речи при изучении исторической грамматики русского языка. Объект - русский литературный язык, его развитие в историко-функциональном плане и в плане языкового употребления.
Виды занятий	лекционные, практические, самостоятельные, коллоквиумы, открытые занятия
Язык обучения	русский
Компетенции,	изучение исторических изменений в условиях общественного

развивающиеся у студента при освоении предмета	функционирования литературного языка на разных этапах, начиная с X века и до наших дней; - расширение лингвистической подготовки студентов-филологов в области научного представления изменений структуры литературного языка; - формирование знаний по овладению многовековой историей русского языка, начиная с появления письменности; -воздействие истории русского литературного языка на практику преподавания русского языка в национальной школе.
Знания и умения, приобретённые при обучении предмету	**Знания:** периодизация, этапы и тенденции развития русского языка, особенности функционирования русского языка в разные периоды, типы литературного языка и формы их взаимодействия; **Умения**: творчески подходить к изучению периодов и научным точкам зрения отечественной и зарубежной славистики. научное представление об истории общественных функций литературного языка.
Содержание предмета	исследованием истории русского языка является русский литературный язык, его развитие в историко-функциональном плане и в плане языкового употребления; изучение всех исторических изменений в условиях общественного функционирования литературного языка на разных этапах, начиная с 11 века и до наших дней.
Учебные и технические средства обучения	**Учебные средства обучения**:учебники, учебные пособия, раздаточный материал (карточки, тесты), графическая наглядность (таблицы и схемы), иллюстративная наглядность (портреты лингвистов, учебники, словари и справочники); **Технические средства обучения:** компьютер, ноутбук, колонки, проектор, электронная доска, аудио и видео материалы (диски, учебные видеофильмы), электронные книги и презентации.
Виды текущего контроля	самостоятельные и контрольные работы, презентации, тестовые задания, индивидуальные устные ответы, работа в группе и т.д.
Итоговые результаты	экзамен (тестирование)

2.2. МОДУЛИ ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ

2.2.1. Практикум устной и писменной речи (ПУПР)

Краткое описание учебного предмета	ПУПР (АНХШ) - практический курс, основывающийся на достижениях современной лингвистической, педагогической и психологических наук, учитывающий обобщенный положительный опыт современной вузовской подготовки; один из видов обучения русскому языку, подразумевающий развитие всех видов речевой деятельности на основе текстов, диалогических единств, монологических типов речи.
Виды занятий	Практические аудиторные занятия, выполнение заданий под руководством преподавателя, выполнение студентами самостоятельных работ вне аудитории.
Язык обучения	Русский

Компетенции, которые студент должен развивать при освоении предмета	- формирование систематизации имеющихся сведений о грамматической системе русского языка на качественно новом уровне; - обучение культуре иноязычного устного и письменного общения на основе развития общей и коммуникативной (лингвистической, прагматической и социокультурной) компетенций, способствующих во взаимодействии с другими дисциплинами формированию профессиональных навыков; - овладение приемами познавательной и коммуникативной деятельности; развитие способностей к социальному взаимодействию; формирование обще учебных и лингвометодических умений.
Итоговые знания и умения, приобретённые вследствие обучения предмету	В результате изучения дисциплины студент **должен**: **а) знать:** - способы произношения звуков, правильно ставить ударение, основные особенности произношения, необходимые для профессиональных связей; - обладать словарным запасом в объёме не менее 4000 лексических единиц, обладающих общими, терминологическими, общенаучными, официальными и другими особенностями; - проблемы словообразования, фразеологические единицы, основные способы письменного и устного общения; - способы общения, разговорной и монологической речи с использованием технических средств; **б) уметь:** - применять теоретические знания в процессе межкультурной коммуникации; анализируя различные темы, делать необходимые выводы; - создавать речевое высказывание в соответствии с нормами литературного языка, принципу уместности и ситуативной адекватности; - правильное понимание постановки проблемы на русском языке. - пользоваться научной литературой по теоретическим проблемам лингвистики; **в) усвоить:** - значение и формы лексических единиц и уметь их использовать в различных ситуациях устного и письменного общения, т.е. овладеть навыками лексического оформления порождаемого текста при говорении и письме и научиться понимать лексические единицы на слух и при чтении; - наименование учебных материалов по данной дисциплине; - быть готовым к совместной работе в группе.
Содержание предмета	Фонетика. Состав слова. Словообразование. Лексика и фразеология. Части речи. Виды речевой деятельности. Синтаксис словосочетания и предложения.

Учебные и технические средства	Компьютер, проектор, электронная доска
Виды текущего контроля	Тестовые задания, устные ответы.
Итоговые результаты	Экзамен (тестовые компьютерные задания)

2.2.2. Орфография русского языка

Краткое описание учебного предмета	**Орфография русского языка-** подготовить студентов к успешному усвоению дисциплин лингвистического цикла филологического образования. Повышение уровня практической грамотности студентов. В соответствии с этим решается ряд задач: активизация орфографических знаний, полученных в средней школе; развитие "корректорской зоркости"; выработка навыка анализа и правки письменного текста. В основе методики преподавания курса – систематизация знаний, изучение не только конкретных правил, но и общих принципов русской орфографии. Особое внимание уделяется проблеме вариативности написаний и расстановки знаков препинания. На занятиях рассматриваются выразительные возможности русской графики, смысловые оттенки, имеющие орфографическое выражение, экспрессивность пунктуационного оформления текста, изучается понятие авторской пунктуации.
Виды занятий	Практические аудиторные занятия, выполнение заданий под руководством преподавателя, выполнение студентами самостоятельных работ вне аудитории.
Язык обучения	Русский
Компетенции, которые студент должен развивать при освоении предмета	- формирование и совершенствование терминологических навыков и умений на основе специально отобранных профессионально-ориентированных текстов, формирование умения сопоставительного анализа терминов в русском и родном языках; - развитие всех видов речевой деятельности на основе тестов, диалогических единств, монологических типов речи как единиц обучения речевому общению; - навыки выделения полезной научно-технической информации из электронной библиотеки и интернета.
Итоговые знания и умения, приобретенные вследствие обучения предмету	В результате изучения дисциплины студент **должен:** **знать**: - теоретические основы дисциплины 'Практикум по орфографии и пунктуации русского языка'; - основные понятия общей терминологии предмета; - формулировки правил орфографии и пунктуации. **уметь:** - находить и обрабатывать общенаучную и специальную

	информацию; - использовать различные формы, виды устной и письменной коммуникации на русском языке в учебной и профессиональной деятельности; - грамотно в орфографическом, пунктуационном и речевом отношении оформлять письменные тексты на русском языке, используя лингвистические словари и справочную литературу; - оперировать понятиями орфографии и пунктуации. **усвоить:** - словарь и терминологию данной дисциплины; - значение и формы лексических единиц и уметь их использовать в различных ситуациях устного и письменного общения; - навыки лексического оформления порождаемого текста при говорении и письме и научиться понимать лексические единицы на слух и при чтении; - быть готовым к совместной работе в группе.
Содержание предмета	Правописание на основе фонетики, морфемики, словообразования.
Учебные и технические средства	Компьютер, проектор, электронная доска
Виды текущего контроля	Тестовые задания, письменные работы, устные ответы.
Итоговые результаты	Экзамен (тестовые компьютерные задания)

2.2.3. Грамматика русского языка

Краткое описание учебного предмета	Грамматика русского языка - практический курс обучения русскому языку, предназначен для изучения в академических группах педвузов. развития всех видов речевой деятельности на основе текстов, диалогических единств, монологических типов речи; практических знаний и умений анализировать и сопоставлять языковые явления русского и родного языков.
Виды занятий	Практические аудиторные занятия, выполнение заданий под руководством преподавателя, выполнение студентами самостоятельных работ вне аудитории.
Язык обучения	Русский
Компетенции, которые студент должен развивать при освоении предмета	- глубокое понимание сущности изучения языка; - обработка информации на русском языке; - выделение основных источников, объяснение, подтверждение и анализ;

	-навыки выделения полезной научно-технической информации из электронной библиотеки и интернета.
Итоговые знания и умения, приобретенные вследствие обучения предмету	В результате изучения дисциплины «Практикум по развитию устной и письменной речи» студент **должен** **знать:** - способы произношения звуков, правильно ставить ударение, основные особенности произношения, необходимые для профессиональных связей; - обладать словарным запасом в объёме не менее 1000 лексических единиц, обладающих общими, терминологическими, общенаучными, официальными и другими особенностями; - проблемы словообразования, фразеологические единицы, основные способы письменного и устного общения; - способы общения, разговорной и монологической речи с использованием технических средств; **уметь:** - прочно аргументировать свои мысли на русском языке; - грамотно использовать русский язык в профессиональной сфере; - правильно понимать тексты на русском языке; - правильно понимать постановку проблемы на русском языке. **усвоить:** - словарь и терминологию данной дисциплины; - каталог материалов по данной дисциплине; - наименования учебных материалов по данной дисциплине; - наименование основных тем этой дисциплины; - навыки лексического оформления порождаемого текста при говорении и письме и научиться понимать лексические единицы на слух и при чтении; - быть готовым к совместной работе в группе.
Содержание предмета	Фонетика. Состав слова. Словообразование. Лексика и фразеология. Части речи.
Учебные и технические средства	Компьютер, проектор, электронная доска
Виды текущего контроля	Тестовые задания, устные ответы.
Итоговые результаты	Экзамен (тестовые компьютерные задания)

2.2.4. Фонетика русского языка

Краткое описание учебного предмета	**Орфография русского языка** - подготовить студентов к успешному усвоению дисциплин лингвистического цикла филологического образования. Повышение уровня практической грамотности студентов на основе фонетической деятельности. В

	соответствии с этим решается ряд задач: активизация фонетических знаний, полученных в средней школе; развитие правильного произношения; выработка навыка анализа и правки письменного текста. В основе методики преподавания курса – систематизация знаний, изучение не только конкретных правил, но и общих принципов русской фонетики: орфоэпии, орфографии, графики.
Виды занятий	Практические аудиторные занятия, выполнение заданий под руководством преподавателя, выполнение студентами самостоятельных работ вне аудитории.
Язык обучения	Русский
Компетенции, которые студент должен развивать при освоении предмета	- формирование и совершенствование терминологических навыков и умений на основе специально отобранных профессионально-ориентированных текстов, формирование умения сопоставительного анализа терминов в русском и родном языках; - развитие всех видов речевой деятельности на основе тестов, диалогических единств, монологических типов речи как единиц обучения речевому общению; - навыки выделения полезной научно-технической информации из электронной библиотеки и интернета.
Итоговые знания и умения, приобретенные вследствие обучения предмету	В результате изучения дисциплины студент **должен:** **знать**: - теоретические основы дисциплины фонетического произношения и провописания; - основные понятия общей терминологии предмета; - формулировки фонетических правил. **уметь:** - находить и обрабатывать общенаучную и специальную информацию; - использовать различные формы, виды устной и письменной коммуникации на русском языке в учебной и профессиональной деятельности; - грамотно в орфографическом, пунктуационном и речевом отношении оформлять письменные тексты на русском языке, используя лингвистические словари и справочную литературу; - оперировать понятиями орфографии. **усвоить:** - словарь и терминологию данной дисциплины; - значение и формы лексических единиц и уметь их использовать в различных ситуациях устного и письменного общения; - навыки лексического оформления порождаемого текста при говорении и письме и научиться понимать лексические единицы на слух и при чтении; - быть готовым к совместной работе в группе.
Содержание предмета	Правописание на основе фонетики, морфемики, словообразования.

Учебные и технические средства	Компьютер, проектор, электронная доска
Виды текущего контроля	Тестовые задания, письменные работы, устные ответы.
Итоговые результаты	Экзамен (тестовые компьютерные задания)

2.2.5. Лексикология русского языка

Общая характеристика предмета	Лексикология – предмет, исследующий особенности слов, их образование, этимология, логику и лексические особенности языка в области речевых навыков.
Виды занятий	Лекционные, практические и самостоятельные работы студента и преподавателя
Язык образовательного предмета	Русский в сопоставлении с английским и таджикскими языками
Полномочия которые в процессе изучения данного предмета должны усвоить студенты	-изучить особенности языка, выявить развитие и общие направления в исследовании лексических норм; -уметь выявлять разницу в происхождении диалектных, просторечных, научных, разговорных и учебных слов, -определить лингвокультурологические почвы в связи и истории развития языков, ментальность и диалектические правила в языке
Образовательные результаты, которые достигаются в процессе изучения предмета	Студент, усвоивший данный предмет должен Знать: -цель изучаемого предмета -современные технические обеспечения Уметь: -слушать и говорить правильно -хорошо усвоить лексику русского языка, в билингвальных условиях уметь переводить слова с русского на родной язык Усвоить: - методику исследуемого предмета - современные интерактивные методы образования
Наименования глав/ и тематика предмета	Лексикология, лексикография, словообразование, пунктуация и орфоэпия
Средства образования и техническое обеспечение предмета	Индивидуальный компьютер, проектор, электронная доска
Виды проверки знаний	Тестовые задания, индивидуальная беседа
Итоговая проверка знаний образовательного	Экзамены (тестовые компьютерные и письменные)

предмета	

2.2.6. ТЕОРИЯ ПЕРЕВОДА

Общая характеристика предмета	Интерпретация текста – предмет, исследующий особенности слов, их этимологические и исконные корни, образованные на базе диалектов одного языка
Виды занятий	Лекционные, практические и самостоятельные работы студента и преподавателя
Язык образовательного предмета	Русский в сопоставлении с английским и таджикскими языками
Полномочия которые в процессе изучения данного предмета должны усвоить студенты	-изучить особенности диалекта, выявить развитие и общие направления в исследовании словесных норм; -уметь выявлять разницу в происхождении диалектных, просторечных, научных, разговорных и учебных слов, -определить диалектные, территориальные почвы в языке
Образовательные результаты, которые достигаются в процессе изучения предмета	Студент, усвоивший данный предмет должен Знать: -цель изучаемого предмета Уметь: -слушать и говорить правильно -хорошо усвоить особенности текстологии, в билингвальных условиях уметь различать виды текстов, ведения деловых бумаг. Усвоить: - методику исследуемого предмета - современные интерактивные методы образования
Наименования глав/ и тематика предмета	Интерпретация текста, текстология, теория перевода, лексикография, словообразование, пунктуация и орфоэпия, орфография.
Средства образования и техническое обеспечение предмета	Индивидуальный компьютер, проектор, электронная доска
Виды проверки знаний	Тестовые задания, индивидуальная беседа
Итоговая проверка знаний образовательного предмета	Экзамены (тестовые компьютерные и письменные)

2.2.7. Курси амалии тарҷумаи забони русӣ

Общая характеристика	Профессиональная деятельность бакалавра по этой дисциплине включает производственно-практическую деятельность в плане использования видов, приемов и технологий перевода с учетом характера переводимого технического текста и условий перевода для достижения максимального коммуникативного эффекта, а также научно-методическую деятельность, составление баз данных словников, методических рекомендаций в профессионально-ориентированных областях перевода, научно-исследовательская деятельность бакалавра заключается в организации информационно-поисковой деятельности,

	направленной на совершенствование профессиональных умений в области перевода.
Цель освоения дисциплины	«Практический курс перевода» является подготовка лингвистов-бакалавров, обладающих переводческой компетенцией, умеющих извлекать информацию из текстов на одном языке и трансформировать ее путем создания тексов на другом языке. Реализация компетентностного подхода предусматривает использование в учебном процессе активных форм проведения занятий: профессиональных тренингов, встреч с ведущими специалистами в области письменного и устного перевода, а также учебной и учебно-методической литературы, находящейся в электронно-библиотечной системе вуза, доступа к локальной сети вуза и Интернет.
Виды занятий	Лекционные, самостоятельные работы студента с преподавателем, самостоятельные работы студента
Язык предмета	Русский
Полномочия, которые в процессе изучения данного предмета должны усвоить студенты	- Изложение общих правил процесса подготовки гид-переводчиков; - Углубленное изучение отдельных сторон основ деятельностигид-переводчика; - Закрепление теоретических знаний и практических навыков;
Образовательные результаты, которые достигаются в процессе изучения предмета	- умение отбирать анализировать и перерабатывать информацию; - умение взаимодействовать с аудиторией; - умение свободно, ясно и четко выражать свои мысли; - навык работы со словарем и другой справочной литературой. - развитие умений делать сообщения, содержащие наиболее важную информацию по теме; -описание особенности жизни и культуры своей страны; - развитие умения аудировать; - формирование навыков перевода; - совершенствование умения свободно, четко и ясно выражать свои мысли; -совершенствование умения неподготовленной и ситуативно обусловленной речи; -дальнейшее совершенствование грамматических и фонетических навыков. - развитие страноведческих знаний и. прежде всего, знаний о своей стране и родном городе, его достопримечательностях; -формирование умения сравнивать факты родной культуры и культуры страны изучаемого языка; -формирование умения решать проблемные задачи социокультурного характера.
Наименования глав/ и тематика предмета	- Цели и задачи дисциплины гида-переводчика. - Понятие путешествия, его виды и формы. - Профессиональные требования, предъявляемые к гиду-переводчику. - Организация и проведение путешествий
Средства образования и техническое	Индивидуальный компьютер, проектор, электронная доска

обеспечение предмета	
Виды проверки знаний	Тестовые задания, индивидуальная беседа
Итоговая проверка знаний образовательного предмета	Экзамены (тестовые компьютерные и письменные)
Виды занятий	Лекционные, самостоятельные работы студента с преподавателем, самостоятельные работы студента

2.2.8. Устный перевод

Общая характеристика	Дисциплина «Устный перевод» - это переводческая деятельность, в которой человек производит первый и окончательный перевод на основе одноразового воздействия на выражение на исходном языке. Наиболее распространенными двумя видами устного перевода являются синхронный перевод, который выполняется в момент ознакомления с исходным языком, и последовательный перевод, который выполняется в перерывах между этим ознакомлением.
Цель предмета	Целью дисциплины является формирование у студентов базовых, а также, частично, специфических и специальных составляющих переводческой компетенции, под которой понимается совокупность знаний, умений и навыков, позволяющих переводчику успешно решать свои профессиональные задачи. *К базовым составляющим* переводческой компетенции относятся знания, умения и навыки, необходимые переводчику во всех видах перевода (устного или письменного) и независимо от жанровой принадлежности переводимого текста. *К специфическим составляющим* переводческой компетенции относятся знания, умения и навыки, необходимые в определенном виде перевода (письменном, устном, последовательным, синхронном). *К специальным составляющим* переводческой компетенции относятся её компоненты, необходимые при переводе специального текста из области архитектуры, строительства, экономики, экологии, автомобилестроения и др.
Задачи учебной дисциплины:	- овладение теоретическими основами перевода; - знакомство с видами перевода; формирование практических навыков и умений перевода текстов различных жанров: газетно-публицистического, делового, научно-технического (по избранной специальности студента); - реализация общей стратегии подготовки переводчиков, заключающейся в согласовании базовых и прагматических составляющих переводческой компетенции.

Виды занятий	Лекционные, самостоятельные работы студента с преподавателем, самостоятельные работы студента
Язык предмета	Русский
Полномочия, которые в процессе изучения данного предмета должны усвоить студенты	- Изложение общих правил процесса подготовки гид-переводчиков; - Углубленное изучение отдельных сторон основ деятельности гид-переводчика; - Закрепление теоретических знаний и практических навыков;
Наименования глав/ и тематика предмета	- Цели и задачи дисциплины письменный перевод. - Понятие путешествия, его виды и формы. - Профессиональные требования, предъявляемые к гиду-переводчику. - Организация и проведение путешествий
Средства образования и техническое обеспечение предмета	Индивидуальный компьютер, проектор, электронная доска
Виды проверки знаний	Тестовые задания, индивидуальная беседа
Итоговая проверка знаний образовательного предмета	Экзамены (тестовые компьютерные и письменные)
Виды занятий	Лекционные, самостоятельные работы студента с преподавателем, самостоятельные работы студента

2.2.9. Гид-переводчик

Общая характеристика	Программа по дисциплине «Гид-переводчик» составлена на основе требований новых образовательных стандартов и нового учебного плана для специальности «переводчик русского языка» факультета русской филологии. В связи с развитием туризма в Таджикистане возникла необходимость готовить специалистов данного отрасля. Поэтому учебные зведения приступили к подготовке высококвалифицированных специалстов туристического отрасля.
Цель преподавания дисциплины	Ознакомление студентов с основными целями и задачами дисциплины гида-переводчика, особенностями профессии гида-переводчика.
Виды занятий	Лекционные, самостоятельные работы студента с преподавателем, самостоятельные работы студента
Язык предмета	Русский
Полномочия, которые в процессе	- Изложение общих правил процесса подготовки гид-переводчиков;

изучения данного предмета должны усвоить студенты	- Углубленное изучение отдельных сторон основ деятельностигид-переводчика; - Закрепление теоретических знаний и практических навыков;
Образовательные результаты, которые достигаются в процессе изучения предмета	- умение отбирать анализировать и перерабатывать информацию; - умение взаимодействовать с аудиторией; - умение свободно, ясно и четко выражать свои мысли; - навык работы со словарем и другой справочной литературой. - развитие умений делать сообщения, содержащие наиболее важную информацию по теме; -описание особенности жизни и культуры своей страны; - развитие умения аудировать; - формирование навыков перевода; - совершенствование умения свободно, четко и ясно выражать свои мысли; -совершенствование умения неподготовленной и ситуативно обусловленной речи; -дальнейшее совершенствование грамматических и фонетических навыков. - развитие страноведческих знаний и. прежде всего, знаний о своей стране и родном городе, его достопримечательностях; -формирование умения сравнивать факты родной культуры и культуры страны изучаемого языка; -формирование умения решать проблемные задачи социокультурного характера.
Наименования глав/ и тематика предмета	- Цели и задачи дисциплины гида-переводчика. - Понятие путешествия, его виды и формы. - Профессиональные требования, предъявляемые к гиду-переводчику. - Организация и проведение путешествий
Средства образования и техническое обеспечение предмета	Индивидуальный компьютер, проектор, электронная доска
Виды проверки знаний	Тестовые задания, индивидуальная беседа
Итоговая проверка знаний образовательного предмета	Экзамены (тестовые компьютерные и письменные)